НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КПВ-52-6194-К-4
дата 2.11.2026 г.

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Тянкова

Писмени отговори на въпросите на **Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

**Отговор на въпрос №1.**

В моята концепция съдебната администрация заема съществено място, тъй като качеството на правораздаването е непосредствено свързано с организацията на работата в съдилищата. Като три основни проблема бих определил неравномерната натовареност и липсата на достатъчно прецизна оценка на реално извършваната работа, несъответствието между възнагражденията, отговорностите и изискваната квалификация, както и ограничените възможности за професионално развитие и недостатъчната предвидимост на кариерното израстване. През първата година от мандата бих предложил извършването на цялостен функционален анализ на съдебната администрация, изготвянето на модел за оценка на натовареността и преглед на действащия класификатор на длъжностите и системата на възнагражденията. Това следва да бъдат взаимно свързани действия, тъй като промяната на един отделен елемент без оценка на останалите няма да доведе до устойчив резултат. Този извод следва и от разбирането, развито в концепцията ми, че кадровата обезпеченост, измерването на натовареността, финансовото управление и информационните системи трябва да се разглеждат съвместно, а не като несвързани проблеми.

**Отговор на въпрос №2.**

Подкрепям инициативата за цялостна реформа на съдебната администрация и считам, че Висшият съдебен съвет трябва да има активна роля при разработването и последващото й осъществяване. Реформата следва да се основава на действително извършваните функции, а не единствено на исторически установени организационни структури. Бих предложил създаването на съвместна работна група с участие на представители на ВСС,

административните ръководители, съдебните администратори, съдебните служители и техните професионални организации. Всъщност такава работна група имаше, като и аз участвах в нея, но нейната дейност бе преустановена и би могло да бъде продължена от следващия състав на ВСС. Сред нейните задачи следва да бъдат разработването на единна рамка, включваща функционален анализ, методика за натовареността, длъжностен класификатор, възнаграждения, подбор, оценяване и професионална мобилност. Не бих подкрепил реформа, която се изчерпва с промяна на наименованията на длъжностите или с механично съкращаване на щатове. Критерият за успех е подобряването на организацията и качеството на работа, а не формалното намаляване на числеността. В концепцията си изрично застъпвам принципа за последователно надграждане на работещите практики, вместо честа смяна на управленски модели без проверка на постигнатия резултат.

**Отговор на въпрос №3.**

Подкрепям въвеждането на единна методика за определяне на необходимата щатна численост на съдебната администрация. Считам за неправилно броят на служителите да се определя единствено въз основа на броя магистрати или общия брой дела. Методиката следва да отчита действителния обем на работа, видовете производства, броя съдебни заседания, документооборота, действията по призоваване и връчване, административното обслужване, техническата обработка на делата и спецификите на съответния орган. Степента на дигитализация трябва да се отчита само доколкото тя действително е довела до намаляване на конкретни административни дейности. Необходима е периодична оценка на натовареността и възможност за коригиране на щатовете въз основа на обективни данни. Оптимизацията трябва да следва функционалния анализ, а не да го предхожда. Необходима е връзка между методиката и електронното извличане на надеждни статистически данни. Измерването на работата на администрацията не може да се замести от формалното съотношение между броя на съдиите и броя на съдебните служители.

**Отговор на въпрос №4.**

Подкрепям общи принципи и минимални стандарти за организацията на съдебната администрация, съобразени със спецификата на отделните органи. Единните стандарти не трябва да означават еднаква структура за всички съдилища. Преди извършването на структурни промени трябва да бъдат оценени разпределението на функциите, възможността за съвместяването им, натовареността на служителите и последиците за организацията на работа. Предложенията за съкращаване или преразпределяне на щатове следва да бъдат придружени от мотивиран функционален анализ и оценка на въздействието. Недопустимо е длъжности да бъдат закривани формално, докато функциите им продължават да съществуват и се възлагат на останалите служители без необходимата кадрова обезпеченост. Финансовата дисциплина не може да бъде реализирана за сметка на качеството на работа и трудовите права. В частта за съдебната карта концепцията ми не приема механичните решения за малките съдилища. Същият принцип следва да бъде водещ и при вземането на решения за администрацията, като се отчитат териториалните и социалните условия и достъпът на гражданите до правосъдие.

**Отговор на въпрос №5.**

Подкрепям преразглеждането на класификатора на длъжностите с цел по-голяма яснота относно функциите, изискванията и перспективите за професионално развитие. Необходимо е да бъдат разграничени административно-организационните, експертните и техническите длъжности според действителните им функции, отговорности и необходима

квалификация. Съпоставими функции и отговорности трябва да получават съпоставимо възнаграждение независимо от органа на съдебната власт. Бих подкрепил типови длъжностни характеристики с ясни основни функции, минимални изисквания и нива на отговорност, които позволяват конкретизиране според спецификата на съответния съд. С оглед заявената в концепцията необходимост от вътрешен технологичен капацитет на съдебната власт следва да се оценят и специализираните длъжности в областта на информационните технологии и информационната сигурност.

**Отговор на въпрос №6.**

Системата на възнагражденията се нуждае от преглед, който да осигури по-справедливо съотношение между заплащането, квалификацията, отговорността и сложността на изпълняваните функции. Подкрепям принципа за съпоставимо възнаграждение при съпоставими длъжности и отговорности. Бих предложил модел с ясно определени възнаградителни нива и обективни критерии за развитие. Особено внимание трябва да се обърне на началните възнаграждения и на експертните длъжности, изискващи информационни, технически, счетоводни или други специализирани знания. За младите служители е необходимо съчетаване на адекватно заплащане с въвеждащо обучение, наставничество и предвидимо кариерно развитие. Периодичното еднакво процентно увеличение на възнагражденията само по себе си не е достатъчно за преодоляване на структурните проблеми. Предвиденото в концепцията ми програмно и обосновано бюджетно управление изисква всяка промяна в заплащането да бъде съпроводена с разчет, ясни приоритети и реалистично финансово обезпечаване.

**Отговор на въпрос №7.**

Подкрепям усъвършенстването на конкурсните процедури чрез ясни, обективни и проверими критерии за оценяване на кандидатите. Конкурсите следва да проверяват не само теоретични знания, но и практическите умения за конкретната длъжност. Бих подкрепил общи стандарти за провеждането на конкурсите, предварително оповестени критерии и мотивиране на резултатите. Необходимо е да се създадат по-добри възможности за доброволна мобилност между органите на съдебната власт при запазване на придобитите права и спазване на изискванията на трудовоправното законодателство. Професионалното развитие следва да се основава на квалификацията, опита и качеството на работата, а не единствено на наличието на свободна по-висока длъжност.

**Отговор на въпрос №8.**

Подкрепям единни принципи и методика за атестиране на съдебните служители, основани на обективни и предварително известни критерии. Оценяването трябва да отчита качеството на работа, спазването на сроковете, компетентността, работата в екип и действителното натоварване, включително допълнително възложените задачи. Атестирането не трябва да бъде формална процедура или само инструмент за контрол. Неговата цел следва да включва установяването на потребностите от обучение и създаването на възможности за професионално развитие. Бих подкрепил индивидуални планове за квалификация и повече практически обучения, включително по електронно правосъдие и информационни системи. В концепцията ми са предложени практически и съвместни форми на обучение. Те могат да бъдат използвани за установяване на общи работни стандарти между магистрати и съдебни служители.

**Отговор на въпрос №9.**

Съдебните администратори трябва да имат ясно определена и достатъчно самостоятелна роля в професионалното управление на съдебната администрация при запазване на законовите правомощия и отговорността на административния ръководител. Необходимо е по-прецизно разграничаване на административно-организационните функции от ръководството и контрола върху съответния съд. Ролята на съдебните помощници следва да се развива като специализирано професионално подпомагане на правораздавателната дейност с ясни функции, стандарти за натовареност, подготовка и възможности за развитие. Тяхната дейност може да облекчи магистратите, но не може да води до размиване на отговорността за постановяваните съдебни актове. Управленският ми опит в Районен съд – Радомир и Окръжен съд – Перник потвърждава значението на ясното разграничаване на функциите и добрата координация между административния ръководител, съдебния администратор и специализираните звена.

**Отговор на въпрос №10.**

Развитието на електронното правосъдие изисква не само технологична модернизация, но и преосмисляне на административната организация. Съдебните служители трябва да участват активно в разработването, тестването и внедряването на информационните системи, тъй като ежедневно работят с тях. Бих предложил постоянен механизъм за обратна връзка от съдилищата, достатъчно обучения, техническа поддръжка и разумни преходни периоди. Електронното правосъдие трябва действително да намалява административната работа, а не да създава паралелен електронен и хартиен документооборот. Необходима е обективна оценка кои функции са облекчени и кои са усложнени вследствие на дигитализацията, преди да се предприемат организационни и щатни промени. Концепцията ми предвижда одит на информационната архитектура, единна стратегия за дигитализация през 2027–2032 г., изграждане на вътрешен технологичен капацитет, пилотно тестване на нови функционалности, практически обучения и последователно обезпечаване на информационната сигурност. Съдебните служители трябва да участват в оценката на тези решения още преди задължителното им внедряване.

**Отговор на въпрос №11.**

Подкрепям създаването на механизъм за постоянен диалог между Висшия съдебен съвет и професионалните организации на съдебните служители. При обсъждането на длъжностните характеристики, щатната численост, възнагражденията, условията на труд и професионалното развитие трябва да бъдат изслушвани представителите на съдебната администрация. Бих предложил регулярни срещи и предварително обсъждане на съществените проекти за нормативни и организационни промени. Участието на служителите не трябва да бъде сведено до формално съгласуване на предварително взети решения. Устойчивите управленски решения изискват открито обсъждане, ясно определени възможности за действие и мотивирано произнасяне по представените предложения. В концепцията си настоявам за непосредствен контакт на членовете на ВСС с магистратите и съдебните служители, редовно обсъждане на действителните проблеми и мотивирано произнасяне по предложенията на професионалната общност.

**Отговор на въпрос №12.**

При евентуалния ми избор бих поел конкретен ангажимент проблемите на съдебната администрация да бъдат сред приоритетите в работата на ВСС. През първите

три месеца бих инициирал обсъждане за функционален анализ и създаване на работна група с участие на представители на съдебните служители, реш. продължаване на работата на създадените до момента работни групи. В шестмесечен срок бих настоявал за концептуална рамка относно организацията, щатовете, класификатора и възнагражденията. До края на първата година бих работил за конкретни предложения за нормативни и организационни промени, с оценка на финансовите и кадровите последици. Тези срокове се отнасят до действията, които бих инициирал и подкрепял като член на колективен орган. Не би било коректно да гарантирам решения, зависещи от мнозинството във ВСС или от други органи. Поемам ангажимент за периодично публично отчитане на предложенията, обсъжданията, резултатите и причините, поради които определени инициативи не са получили подкрепа.

В заключение подчертавам, че съдебната администрация трябва да бъде разглеждана като професионална общност, чието развитие е неразделна част от развитието на съдебната власт.

Убеден съм, че без мотивирани, подготвени и справедливо възнаградени съдебни служители не може да бъде постигнато трайно поддържане и устойчиво подобряване на качеството и ефективността на правораздаването.

01.11.2026 г.
Гр. Перник

С уважение:
Калин Баталски

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Тянкова

Писмени отговори на въпросите на **Съюза на съдиите в България**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Съюза на съдиите в България** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

***1. За институционалната отговорност на ВСС. Считате ли, че представените публично данни за масови прокурорски проверки, тайно наблюдение и събиране на чувствителна информация за магистрати представляват достатъчно сериозно основание ВСС да предприеме активни действия за изследване на системните рискове за съдебната независимост? Какви конкретни действия бихте предложили, ако бъдете избран, и в какъв срок?***

Отговор: Да. Двадесет и седем прокурорски преписки с възложени проверки на ДАНС, всички приключили с отказ поради липса на данни за престъпление, но в които са събирани сведения за имуществото, банковите сметки и пътуванията на магистрати, не са статистическа апомалия. Те представляват сигнал за възможно наличие на системен риск. Когато законно предоставено правомощие многократно води до събиране на чувствителна информация без от това да последва образуване на наказателно производство и внасяне на обвинителни актове, възниква основателният въпрос дали целта на действията, предприети в изпълнение на предоставените от закона правомощия не е била различна от предвидената в закона цел. ВСС не може да чака отделният магистрат да се оплаче и едва тогава да реагира, защото именно магистратът, който е под наблюдение, най-често не знае за това.

Бих предложил в примерен едномесечен или двумесечен срок от конституирането на новия Висш съдебен съвет съдийската колегия да приеме решение за започване на системен анализ на рисковете за съдебната независимост, включително и произтичащи от прокурорските проверки, оперативните разработки и използването на СРС спрямо магистрати, като за целта бъде създадена временна комисия с ясен мандат и срок за

доклад. Ще предложа също Съветът незабавно да изиска информация от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за резултата от проверката, възложена по повод обръщението на ССБ от 1 юли 2026 г., и да изслуша представители на ССБ, на Българския хелзинкски комитет и на изследователския екип. Първият доклад на комисията би трябвало да бъде публикуван в примерен срок до шест месеца.

***2. За необходимостта от цялостна независима проверка. Бихте ли подкрепили ВСС да инициира, в рамките на законовите си правомощия, цялостен междуинституционален анализ на прокурорските проверки, оперативните разработки и използването на СРС спрямо магистрати, с участието на компетентните контролни институции? Считате ли, че подобен анализ следва да установи не само формалната законосъобразност на отделните действия, но и основанията за тяхното предприемане, продължителността, резултатите и съдбата на събраната информация?***

Отговор: Да, и по двете части на въпроса. Анализът, който се ограничава до формалната законосъобразност, не би могло да се приеме, че представлява същностен анализ. Всяко разрешение за прилагане на специално разузнавателно средство /СРС/ може да е формално законосъобразно, а съвкупността от разрешенията да разкрива модел на наблюдение, който да се отклонява от основанието за разрешаването му, а именно - за предотвратяване и разкриване на тежки умишлени престъпления от общ характер, посочени в закона. Затова анализът следва да обхване основанията за предприемане на действията, тяхната продължителност, съотношението между разрешените СРС и действителните наказателноправни резултати, както и съдбата на събраната информация, а именно - кой я съхранява, кой има достъп до нея, унищожена ли е и кога. Европейският съд по правата на човека в решението по делото „Екимджиев и други с/у България" установява именно, че българската система за тайно наблюдение и за запазване и достъп до комуникационни данни не съдържа достатъчни гаранции срещу произвол, включително по отношение на съхраняването и унищожаването на събраните материали. Това решение не е изпълнено в пълнота и ВСС има интерес да настоява за изпълнението му, защото магистратите са сред най-уязвимите обекти на подобен подход.

Анализът следва да бъде междуинституционален, тъй като ВСС не разполага с цялата информация, и да бъде извършен с участието на Националното бюро за контрол на СРС, на Инспектората към ВСС, на Комисията за защита на личните данни и, в рамките на нейната компетентност, на прокуратурата, при съобразяване с разпоредбите на Закона за защита на класифицираната информация.

***3. За прокурорските проверки като възможен механизъм за натиск. Каква е според Вас ролята на ВСС и неговите колегии, когато прокурорски проверки се образуват по повод постановени съдебни актове, продължават след отпадане на първоначалните основания или многократно се възобновяват по идентични твърдения? Какви институционални гаранции бихте предложили срещу превръщането на правомощията на прокуратурата да извършва предварителни проверки по реда на чл. 145 ЗСВ в средство за въздействие върху независимото упражняване на правораздавателната дейност, без да се препятства законното разследване на престъпления?***

Отговор: Съдебният акт поначало се проверява по реда на инстанционния съдебен контрол, т.е. от по-висшата съдебна инстанция, а не от прокурора. Когато проверка се образува по повод съдържанието на постановен съдебен акт, без данни за наличие на извършено или подготвяно престъпление, т.е. предпоставки, които са различни от несъгласието с решението, се засяга ядрото на функционалния имунитет по чл. 132, ал. 1 от Конституцията на Република България, според който съдиите не носят наказателна и гражданска отговорност за служебните си действия и за постановените от тях актове, освен ако извършеното е умишлено престъпление от общ характер. Ролята на ВСС в такъв случай е да реагира публично и своевременно в защита на съдията, да поиска информация за основанието на проверката и, когато са налице данни за злоупотреба, да сезира компетентните органи.

Би могло да се помисли за гаранции в следните насоки, като целта е да не се пречи на законното разследване в случай, че са налице данни за подготвяно или извършено престъпление от магистрат. На първо място, да се помисли за задължително уведомяване на ВСС за всяка проверка по чл. 145 от ЗСВ, образувана спрямо магистрат във връзка със служебната му дейност, като уведомлението следва да се съхранява при режим на защитена информация и да не се разгласява. На следващо място, въвеждане на законово ограничение на продължителността на проверките и забрана за повторно образуване на проверка по идентични твърдения без наличие на нови данни. На трето място, въвеждане на изрична забрана проверка спрямо съдия да се образува единствено въз основа на съдържанието на постановения от него акт. На последно място, задължение за мотивиран акт при приключване на проверката, който да се съобщава на проверявания магистрат. Тези мерки би могло след провеждане на задълбочена дискусия да се прецизират, да се изменят, допълнят или ограничат, като целта е постигането на разумен баланс между необходимостта от провеждане на законосъобразно разследване в случаите, когато са налице реални данни за подготвяно или извършено престъпление от магистрат и необходимостта да се предотврати възможността за използване на проверката за нелегитимни цели в случаите, когато се образува проверка с ясното съзнание, че нейната цел е различна от регламентираните в закона цели.

***4. За тайното наблюдение и последващия контрол. Считате ли за достатъчни действащите гаранции срещу злоупотреба със СРС спрямо магистрати, включително по отношение на оперативни разработки, които не водят до наказателни производства? Бихте ли подкрепили въвеждането на допълнителни механизми за независим последващ контрол, включително върху необходимостта и***

***пропорционалността на наблюдението, съхраняването, достъпа и унищожаването на събраната информация?***

Отговор: Не ги считам за достатъчни, а това не е само мое мнение, а констатация на Европейския съд по правата на човека в цитираното решение по делото „Екимджиев и други с/у България". Най-слабото звено са оперативните разработки, които не завършват с наказателно производство, тъй като при тях наблюдаваното лице не узнава никога за наблюдението и следователно не може да потърси защита. Бих подкрепил въвеждането на независим последващ контрол върху необходимостта и пропорционалността на наблюдението, задължително уведомяване на наблюдаваното лице след приключване на наблюдението, когато това не застрашава целта му, ясни срокове за унищожаване на събраната информация, която не е използвана в наказателно производство, и журнал на достъпа до тази информация. Когато обект на наблюдение е съдия, би могло да се обмисли подход, при който ВСС да получава обобщени статистически данни, които да позволят преценка на системния риск, без да се разкрива конкретна информация от разследванията.

***5. За информацията като възможен инструмент за зависимост. Как оценявате риска чувствителна информация за магистрати, събрана чрез прокурорски проверки, оперативни разработки или СРС, да бъде съхранявана и използвана за цели, различни от тези, за които е била първоначално събрана? Какви мерки бихте подкрепили за ограничаване на този риск и за гарантиране, че информацията няма да бъде използвана при кадрови решения, дисциплинарни производства, публични кампании или други форми на въздействие?***

Отговор: Оценявам този риск като един от най-сериозните рискове за независимостта на магистратите. Информацията, която е събрана по посочените във въпроса начини, не е използвана по предназначение, но и не е унищожена, се превръща във възможен начин за въздействие върху съответния магистрат. Тя даже и не е необходимо да бъде използвана, за да постигне нелегитимната си цел. Достатъчно е магистратът да знае или да подозира, че тя съществува. По този начин би могло да се изгради модел, при който кариерата и спокойствието на съдията зависят не от качеството на неговата работата, а от това какво някой знае за него.

Бих подкрепил обмисляне и евентуално въвеждане на правила, с които ВСС да уреди хипотезите, че при вземането на кадрови решения и в дисциплинарните производства няма да използва информация, която не е постъпила по установения от закона ред и не е била предоставена на засегнатия магистрат за становище. Също така, би могло да се обмисли идеята за законодателно въвеждане на принципа на целево ограничение, при който информацията, събрана за определена цел, не може да бъде използвана за друга цел без изрично законово основание и без съдебен контрол, както и евентуално попадане на наказателна и дисциплинарна отговорност за длъжностните лица, които разгласяват такава информация с цел дискредитиране на магистрат.

***6. За достъпа на ВСС до информация и ефективността на защитата. Как следва да действа ВСС, когато разполага с данни за възможен институционален натиск, но необходимата за проверката им информация се намира в прокуратурата,***

***службите за сигурност или други държавни органи и не му се предоставя? Бихте ли подкрепили законодателни или организационни промени, които да гарантират ефективно установяване на фактите от компетентен независим орган, при съблюдаване на защитата на класифицираната информация и тайната на разследването?***

Отговор: ВСС не може да приема отказа за предоставяне на информация като край на проверката. Когато органът, който притежава информацията, откаже да я предостави, Съветът трябва да направи този отказ публично достояние, да сезира Народното събрание и неговите компетентни комисии и да поиска намесата на органите за парламентарен контрол върху службите. Принципът на лоялното сътрудничество между властите, на който съм посветил част от концепцията си, не е едностранен. Той задължава и останалите органи да сътрудничат на ВСС, когато Съветът изпълнява конституционното си задължение да отстоява независимостта на съдебната власт.

Подкрепям законодателна промяна, с която ВСС или определен от него състав, чиито членове имат съответното разрешение за достъп до класифицирана информация, да получи право на достъп до информацията, необходима за проверка на сигнал за институционален натиск срещу магистрат, при запазване на режима на класифицираната информация и на тайната на разследването.

***7. За защитата на конкретните магистрати. Какви практически действия следва да предприема ВСС при сигнал от съдия, прокурор или следовател за институционален натиск, включително чрез прокурорски проверки, заплахи, публично дискредитиране или неформално въздействие? Бихте ли подкрепили създаването на постоянен, публично отчетен механизъм за своевременно разглеждане на такива сигнали, проследяване на предприетите действия и осигуряване на реална защита на засегнатия магистрат?***

Отговор: Да. Точно такъв механизъм съм предложил в концепцията си, а именно - процедура за подаване на сигнали за неправомерно влияние с ясни критерии, срокове и защита на сигнализиращия, като адресат на сигналите е ВСС, а не изпълнителната власт. Въпреки, че в момента има Механизъм за действие на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, въведен с решение на СК на ВСС по протокол №7/25.02.2020 г. в случаи на засягане на независимостта и/или опит за оказване на натиск върху съдиите и съда, в който са разписани правила за действие, този механизъм не се прилага ефективно от настоящия състав на Съвета. В правилата липсва регламент и за самосезиране на ВСС при изпасяне на данни за описаните във въпроса ситуации. Това налага преосмисляне на този механизъм или чрез изменение на разпоредбите му с оглед засилване на ефективността му или чрез създаване на изцяло нов механизъм, постоянен и публично отчетен, който да отговори пълноценно на необходимостта от своевременното разглеждане на такива сигнали чрез осигуряване на реална защита на засегнатия магистрат.

***9. За личната отговорност и конкретните ангажименти. Ако бъдете избран за член на ВСС, кои три конкретни инициативи бихте предприели през първите шест месеца от мандата си за предотвратяване на институционалния натиск върху магистрати и за подобряване на гаранциите срещу злоупотреба с прокурорски***

***проверки, оперативни разработки и СРС? Готов ли сте публично да отчитате предприетите от Вас действия и резултатите от тях?***

Отговор: Първата инициатива с приемането на процедура за сигнали за неправомерно влияние и институционален натиск с адресат ВСС със срокове, със защита на сигнализиращия, неразкриване на самоличността на сигнализиращия /в случай че това се приеме за необходимо/ и с годишен публичен отчет, която да бъде внесена за обсъждане в първите месеци от мандата.

Втората инициатива е решение за системния междуинституционален анализ на прокурорските проверки, на оперативните разработки и на използването на СРС спрямо магистрати, описан в отговора на втория въпрос, с първи публичен доклад до края на шестия месец.

Третата инициатива е изготвянето на становище на ВСС до Народното събрание с конкретни законодателни предложения за ограничаване на проверките по чл. 145 от ЗСВ спрямо магистрати, за последващ контрол на СРС и за унищожаване на неизползваната информация, съобразено с решението по делото „Екимджиев и други с/у България".

Готов съм да отчитам публично предприетите от мен действия и резултатите от тях на всеки шест месеца, с публикуване на отчета на интернет страницата на Съвета.

***10. За селективното търсене на отговорност, институционалното покровителство и създаването на зависимости. Какви действия бихте предприели като член на ВСС, ако бъдат установени данни, че информация за неправомерно поведение на магистрати е била съзнателно укривана или не е довела до надлежна институционална реакция, а вместо това е използвана за осигуряване на безнаказаност, кадрова протекция или упражняване на влияние? Бихте ли настоявали да се установи не само евентуалната отговорност на засегнатите магистрати, но и отговорността на длъжностните лица, които са възпрепятствали разследването, прикрили са информацията или са допуснали използването ѝ като средство за зависимост? Какви конкретни действия в рамките на компетентността на ВСС бихте подкрепили?***

Отговор: Това е другото лице на същия модел и то е не по-малко опасно. Информацията за действително нарушение, която не води до отговорност, а до зависимост, превръща нарушителя в послушен инструмент, а системата - в мрежа от взаимни задължения.

Ако бъдат установени такива данни, ще настоявам за отговорност и по двете линии, т.е. както на магистратите, извършили нарушението, така и на длъжностните лица, които са прикрили информацията, възпрепятствали са разследването или са я използвали като средство за зависимост. Прикриването на престъпление и използването на служебна информация за създаване на зависимост не са по-малко тежки от самото нарушение. В рамките на компетентността на ВСС ще подкрепя сезиране на прокуратурата и, когато е засегнат главният прокурор или негов заместник, задействане на механизма за разследването им, сезиране на Инспектората за проверка за почтеност и конфликт на интереси, образуване на дисциплинарни производства, когато са налице основанията за това, както и публичен доклад на Съвета за установените факти в допустимия от закона

обем. Правилото трябва да бъде едно и също за всички, без значение от името, длъжността и връзките на засегнатото лице.

В заключение. ССБ поставя въпроса дали новият Висш съдебен съвет ще бъде институционален гарант за независимостта на магистратите или ще продължи да наблюдава без необходимата реакция механизмите за поставянето им в зависимост. Моят отговор е, че Съветът трябва да бъде гарант, както и че е длъжен да започне да бъде такъв от първия ден на мандата си.

01.11.2026 г.
гр. Перник

С уважение:
/Калин Баталски/

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Тянкова

Писмени отговори на въпросите на **Българския институт за правни инициативи**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Българския институт за правни инициативи** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

## Отговори на общите въпроси.

**Въпрос №1.**

Отговор: Становището ми е, че настоящият Висш съдебен съвет не изпълни ефективно и в достатъчна степен задължението си по чл. 16, ал. 1 ЗСВ да осигурява и да отстоява независимостта на съдебната власт. Не бих могъл да коментирам фактите по отделните случаи, доколкото не ги познавам в детайли, а по някои от случаите има и висящи производства, но от известната в публичното пространство информация би могло да се обобщи, че в едни случаи реакцията на Съвета закъсня, в други беше фрагментарна, а в трети липсваше. Когато магистрат е подложен на натиск, а неговият кадрови орган мълчи, посланието към всички останали е, че са сами. Когато пък излиза информация за съществуването на мрежи, в които се твърди, че се търгува с влияние и се въздейства по неправомерен начин на кариерното развитие на магистрати, а Съветът не предприема достатъчно активни действия, се създава впечатлението, че системата предпочита да защити себе си, а не правосъдието. Към това се прибавя и обстоятелството, че съставът на

Съвета работи почти четири години след изтичането на мандата си, което, както съм посочил в концепцията си, постави под съмнение самата легитимност на решенията му.

Ако бъда избран за член на ВСС, ще предприема действия към промяна на ситуацията в няколко насоки. На първо място, реакцията на ВСС при натиск срещу магистрат следва да бъде задължителна, а не да е резултат от волята на мнозинството в Съвета, поради което съм предложил процедура за подаване на сигнали за неправомерно влияние с ясни критерии, срокове и защита на сигнализиращия. Въпреки, че в момента има Механизъм за действие на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, въведен с решение на СК на ВСС по протокол №7/25.02.2020 г. в случаи на засягане на независимостта и/или опит за оказване на натиск върху съдиите и съда, в който са разписани правила за действие, този механизъм не се прилага ефективно от настоящия състав на Съвета. В правилата липсва регламент и за самосезиране на ВСС при изнасяне на данни за описаните във въпроса ситуации. Това налага преосмисляне на този механизъм или чрез изменение на разпоредбите му с оглед засилване на ефективността му или чрез създаване на изцяло нов механизъм, постоянен и публично отчетен, който да отговори пълноценно на необходимостта от своевременното разглеждане на такива сигнали чрез осигуряване на реална защита на засегнатия магистрат.

На следващо място, при всяко искане за защита е необходимо да се вземе решение от Съвета, което да съдържа или реакция на Съвета по случая или отказ от такава реакция, като и в двата случая е необходимо мотивите за конкретното решение да се обявят пред обществеността. На трето място, при публично огласени данни за съществуване на мрежи за влияние Съветът трябва да започва собствена проверка в кратки срокове, както и да сезира компетентните органи. На последно място, реакцията е необходимо да зависи от поведението, срещу което е насочена, а не от името или от позицията на засегнатия магистрат, тъй като независимостта не може и не бива да бъде защитавана селективно.

**Въпрос №2.**

Отговор: Мнението ми за възможността да бъдат отзовавани изборни членове на ВСС от професионалната квота е, че не бива да се допуска такава възможност. В концепцията си съм изразил същото становище и за членовете, избрани от парламентарната квота. Следва да се има предвид, че Конституцията на Република България изрично забранява императивния мандат за народните представители, защото изборът им не създава зависимост на избрания от избралите го. Тази логика важи на още по-голямо основание за ситуацията с избора на членове на Висшия съдебен съвет (независимо от коя квота са избрани те), където независимостта на кадровия орган представлява негова същностна характеристика. За професионалната квота това означава, че изборният член на Съвета ще следва на първо място да мисли дали решенията, в чието приемане той участва биха били приети от колегите му, а не дали те са законосъобразни и по този начин би могло да се създаде нова форма на вътрешносистемен натиск, което не би следвало да се допуска. Това не означава, че изборният член на ВСС не следва да носи отговорност. Както съм посочил в концепцията си по-скоро решението би следвало да се търси в посока разширяване на основанията за предсрочно освобождаване на изборния член на ВСС, като тези основания следва да бъдат формулирани като критерии или изисквания към конкретното поведение, а не общо – например като загуба на доверие.

**Въпрос №3.**

Отговор: При евентуален избор на председател на ВКС, председател на ВАС и главен прокурор в случай, че бъда избран за член на Съвета, бих държал кандидатът за всяка от тези длъжности да отговаря на профила, очертан в чл.170, ал.5 от Закона за съдебната власт, а именно – да бъде лице, които има високи професионални и нравствени качества и да отговаря на изискванията за стаж по чл.164, ал.7 от ЗСВ, както и на допълнителните изисквания, посочени в т.1-4 от ал.5: да има способност за придържане и налагане на висок етичен стандарт, да има висока професионална компетентност, да притежава задълбочени познания в областта на правото, богат практически опит в съответната област на правото, да има ръководни и административни умения, изявени аналитични способности, изявена независимост, воля за налагане на законността, решителност при изпълнение на служебните задължения, да има принос за утвърждаването на правовата държава, да притежава развити умения за работа в екип, за мотивиране на колеги, за търсене и носене на отговорност. Освен това, кандидатът следва да е доказал управленската си компетентност, представяйки концепция, от която да личи познаване на проблемите на органа, за който кандидатства, предлагайки ефективни начини за разрешаването на тези проблеми, защитавайки убедително концепцията при публичното му изслушване и отговаряйки на поставените му въпроси. Следва да има качествата почтеност, откритост, способност за диалог, както и да не са налице основателни съмнения за податливост на влияния или свързаност с кръгове за влияние във и извън съдебната власт.

**Въпрос №4.**

Отговор: Становището ми е, че към момента, както и в последните години, разликата във възнагражденията между отделните нива на съдебната власт е прекомерна. Това е констатирано в концепциите на повечето кандидати за членове на СК на ВСС от професионалната квота, а също така бе посочено от повечето кандидати по време на предизборните им срещи както като тяхно лично мнение, така и като мнение на по-голямата част от съдиите в страната. В концепцията си съм предложил прилагане на модел, при който възнаграждението следва в по-голяма степен ранга и стажа, а не само заеманата длъжност. Ако районен съдия получи ранг „съдия в апелативен съд", той да получава почти колкото съдия, който заема такава длъжност. Този модел се прилага от много години в Италия и е посочен от Консултативния съвет на европейските съдии /КСЕС/ в Становище № 1/2001 като гаранция за независимост, защото премахва финансовите стимули да се търси повишение на всяка цена. Конкретният механизъм подлежи на уточнение, но прилагането на този модел /както съм посочил и в концепцията си от 2017 г./ би намалило съществуващото голямо вътрешно напрежение в системата, свързано с липсата на достатъчно свободни щатове в по-високите нива, би обезсмислило или поне смекчило категоричното противопоставяне срещу допускането на „външен конкурс" за по-високите нива на системата и би повишило усещането за справедливост на заплащането на труда.

**Въпрос №5.**

Отговор: Както е видно от публикуваните на сайта на Народното събрание документи в рамките на процедурата за избор на членове на Висшия съдебен съвет от парламентарната квота, инициативното предложение за моята кандидатура е направено от проф. Даниел Вачков от Центъра за исторически изследвания при Българската академия на науките. Поради постъпването на това предложение (по технически причини) на електронния адрес на Комисията по правни въпроси на Народното събрание след срока (20.08.2026 г.) , то не бе обявено заедно с останалите общо двадесет и шест инициативни предложения за другите кандидати за членове на ВСС от парламентарната квота и по тази причина не стана публично известно. Въз основа на това номинационно предложение е направено и предложението по смисъла на чл.11 от Раздел I на Решението за приемане на Процедурни правила за условията и реда за отправяне на предложения за кандидатури, предлагане на кандидати, представяне и публично оповестяване на документите, проверка на професионалните и нравствени качества на кандидатите и избор на членове на съдийската и прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на парламента от група депутати от политическа партия „Прогресивна България". В концепцията си съм посочил, че приемам избора за член на ВСС от парламентарната квота за начин на конституиране на кадровия орган на съдебната власт, а не като отношение на подчиненост и че то обвързва избраните членове на ВСС единствено с подчинението им на Конституцията и на законите, а не създава зависимост или отчетност към отделен народен представител, парламентарна група или политическа сила. В този смисъл, отговорът ми на втората част от въпроса е: не съм поемал ангажименти нито към предложителите, нито към политическата сила, към която те принадлежат, нито към която и да било политическа сила.

**Въпрос №6.**

Концепцията ми е изцяло индивидуален авторски труд, базиран на продължителния ми съдийски стаж, включително и на управленския ми опит като административен ръководител на две съдилища. Текстът на концепцията ми всъщност доразвива идеите и вижданията ми, отразени в концепцията ми от 2017 г. (когато все още не съществуваше възможност за масово ползване на изкуствен интелект).

## Въпроси по концепцията

**Въпрос №1.**

Отговор: Разбирам опасението, което се съдържа във въпроса, но не смятам, че намаляването на парламентарната квота би довело до капсулиране на съдебната власт, защото предложението ми не е за премахване на парламентарната квота, а само за промяна на съотношението между двете квоти в полза на професионалната – на въпроса какво точно да бъде това съотношение следва да се отговори след провеждане на задълбочен обществен дебат по тази тема. Следва да се има предвид, че балансираното присъствие на членове на ВСС, избрани от парламентарната квота, е задължително, но нейното намаляване в полза на професионалната квота представлява европейски стандарт, препоръчан от Консултативния съвет на европейските съдии /КСЕС/. Идеята изисква

изменение на Конституцията, предпоставка за което е наличието на конституционно мнозинство в парламента, и е дългосрочна – същевременно тази идея не представлява предпоставка за останалите мерки в концепцията.

**Въпрос №2.**

Отговор: *Към* настоящия момент атестирането се извършва по правилата, регламентирани в Наредба № 2/23.02.3017 г. за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и зам.-председател на съд (обн., ДВ, бр. 21 от 10.03.2017 г., изм. и доп., бр. 39 от 12.05.2021 година). Становището ми е, че, както съм посочил и в концепцията си, поначало стандартите, въведени с посочената наредба отговарят на изискванията, формулирани и в Становище №6/2004 г. и в Становище №17/2014 г., и двете на Консултативния съвет на европейските съдии, като дори предписаният в тези становища стандарт е надвишен с въвеждането на задължения за атестационния състав да посещава съответния съд, в който работи атестирания съдия, да придобие лични впечатления чрез провеждане на събеседване, чрез снабдяването с данни от кадровото досие на атестирания, както и други данни – от извършени проверки, вземане предвид на становището на административния ръководител, както и събиране на друга относима към атестационния процес информация. Както съм посочил в концепцията си, подходът към подобряването на механизма на атестиране следва да бъде чрез полагане на сериозни усилия от страна на следващия Висш съдебен съвет за извършване на задълбочен анализ на проблемните области при атестирането и след широко обсъждане с професионалната общност да формулира предложения за изменение на действащата уредба на атестациите с цел да ги превърне от една страна от формална в съдържателна процедура, съдържаща обективна и справедлива оценка на професионалните качества на атестираните магистрати, а от друга – да се преодолее изключително проблемния момент със забавянето при провеждането на атестационните процедури. Като идеи за евентуални изменения в института на атестирането смятам, че следва да се мисли в посока след получаването на крайната оценка от атестирания магистрат да не се взема предвид /да отпадне/ числовата оценка /оценката с точки/, като се допусне възможност за обжалване на тази оценка единствено в случаите, когато числовата оценка води до получаване на словесна оценка по-ниска от много добра /в общия случай повече от 95% от атестираните магистрати получават оценки „много добра", но възможността за обжалване на числовата оценка в масовия случай води до забавяне на процедурата, а в крайна сметка словесната оценка остава същата, а и при конкурсните процедури се взема предвид словесната оценка/. Това би довело до намаляване и на времето, необходимо за провеждането на конкурсните процедури, доколкото понастоящем конкурсната процедура не може да завърши преди всеки участник в нея да има изготвена актуална атестация. Следва да се подобри и съдържанието на атестационните формуляри – например в тях е налична повтаряща се информация, която се съдържа и в трудовите досиета или в други приложени по атестационната преписка документи, като целта е да се достигне до такава ситуация, при която данните, с които съдилищата разполагат да се „преливат" служебно и автоматично във формулярите, като по този начин да се съкрати значително времето за атестационната процедура и да се предостави повече време на атестационната комисия за извършване на същинската атестация. Би следвало да се помисли и за намаляване на срока

за изготвянето на атестацията, например от три месеца /както е в момента/ на два месеца, което също би довело до ускоряване на конкурсните процедури.

**Въпрос №3.**

Отговор:В концепцията си застъпвам тезата, че ускоряването на атестационните процедури и особено на конкурсните процедури е ключов въпрос за излизането от настоящата криза във функционирането на съдебната система, обусловена от описаните в концепцията причини. Предложената мярка не е самостоятелна, нито самоцелна – тя всъщност представлява втората част на предложението, чиято първа част е облекчаването и предоставянето на стимули за членовете на атестационната, респ. конкурсната комисия, като за определен период членовете им да се изключват от разпределението на нови дела и от участие в заседания, а неотложните дела да се преразпределят на случаен принцип, този период да се отчита като служебна дейност и да е неутрален при последващото атестиране и при събирането на статистически данни, участието в тези комисии да се отчита положително при атестирането и при кариерното израстване, а също така и след завръщането към обичайната дейност на тези членове в съответните модули за разпределение на делата да се заложат критерии, които да не позволяват получаване на по-висок брой дела заради периода на отсъствието им. И едва когато са създадени такива условия, би било справедливо да може да се търси отговорност, и то **само за виновно забавяне без уважителни причини** – не при наличие на обективни трудности и в никакъв случай за самия резултат от оценката. Освен това самата отговорност би могло бъде степенувана. Първата мярка би могло да бъде отстраняване от състава на комисията, а дисциплинарна отговорност да се търси само при системно и съществено неизпълнение на задълженията. Целта не е да се плашат колегите, а да се даде ясен сигнал, че сроковете за извършване на атестациите и за провеждането на конкурсите са изключително важни за цялата съдебна система, защото от тях всъщност зависи и нормалното кадрово обезпечаване на органите на съдебната власт, а това означава и нормална организация на работата, съответно, и по-бързо и качествено правосъдие. Смятам, че колегите биха приели отговорността, когато видят, че трудът им е оценен и условията, при които са поставени, са справедливи.

**Въпрос №4.**

Отговор: Основната ми теза, изложена в концепцията е, че публичното излъчване на заседанията и публикуването на протоколите, включително и по отношение на процедурите по избор на административни ръководители, са необходимият минимум, но не са достатъчни. Гражданинът трябва да може да разбере какво предстои да бъде решено, какви документи са налични, какви са алтернативите и защо е взето конкретното решение. Затова в концепцията си съм предложил ВСС освен периодично да запознава обществеността с насрочените процедури за избор на административни ръководители (това би могло да стане и за по-дълги периоди от една или две години напред), също така и с кратък анализ на всяка от процедурите за избор на административни ръководители да се обобщава защо е предпочетен един кандидат пред другите участници в процедурата, което ще засили прилагането на принципа на публичността и отчетността в работата на Съвета, а и ще доведе до по-лесно разбиране у външния наблюдател за процесите в

съдебната власт. Освен това, би могло да се осъществява и последващ граждански контрол по отношение на дейността на административните ръководители, чрез осъществяване под някаква форма на гражданско наблюдение върху съответния орган на съдебната власт, чийто административен ръководител е бил избран от Висшия съдебен съвет. Пример за такова наблюдение бе осъществено и по отношение на Окръжен съд – Перник през 2019 г. в рамките на проект „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система", финансирана от Европейския социален фонд, чрез Оперативна програма „Добро управление" по процедура: BG05SFOP001-3.003 „Граждански контрол върху реформата в съдебната система".

**Въпрос №5.**

Отговор: Подходящи за централизирано разпределение са делата, които се разглеждат по документи, без да се налага личното присъствие на страните, или при които личното присъствие може да бъде заменено с дистанционно участие. Като възможни насоки за анализ, а не като готово решение, посочвам производствата по Регламент (ЕО) № 1896/2006 за европейската заповед за плащане и по Регламент (ЕО) № 861/2007 за европейската процедура за искове с малък материален интерес, които по своя замисъл са писмени, както и част от административнонаказателните дела по обжалване на електронни фишове и наказателни постановления за масови нарушения, при които спорът по правило е документален. Всяко такова разширение обаче предполага законодателна промяна на правилата за подсъдността, предварителен анализ на ефекта и съобразяване със задължителния критерий за достъп до правосъдие. Гражданите не може да бъдат принуждавани да пътуват до съд в другия край на страната. Затова централизираното разпределение е допустимо само там, където производството е изцяло електронно или където е осигурено дистанционно участие на участниците в съдебните производства. Опитът в Пернишкия съдебен регион (стр. 22 от концепцията), където Районен съд – Брезник и Районен съд – Трън (малки и традиционно ниско натоварени съдилища) вече са с по-висока натовареност по критерия брой дела по щат от Районен съд – Перник и Районен съд – Радомир (по-големи и традиционно високо натоварени съдилища), показва, че малките съдилища могат да бъдат запазени чрез разумно разпределение на работата.

**Въпрос №6.**

Отговор:В концепцията си съм предложил идеята за създаване на механизъм за т.нар. деонтологична превенция – тъй като в българското законодателство контролно – установителната компетентност на Инспектората към ВСС е детайлно уредена по отношение на проявите на непочтеност и на конфликт на интереси, по същност в Закона за съдебната власт липсва механизъм, с който да се разяснява, стимулира и подпомага постигането на дължимото етично и професионално поведение от страна на съдиите, прокурорите и следователите. Т.е. акцентът е поставен върху установяването на нарушенията и наказването, но превенцията, която всъщност има ключово значение, почти не е застъпена в действащото законодателство.

Деонтологията е спомената в чл.37, ал. 10 и чл.39б от Закона за съдебната власт, но не е уреден законодателно такъв механизъм, който би могъл да има огромно значение именно по отношение на мерките за противодействие на зависимости, конфликт на интереси,

предизвикване от нерегламентирано влияние и допускане на накърняване на престижа на съдебната власт. Именно затова становището ми е, че следва да се обмисли възможност за въвеждане на такъв институт в българското законодателство по модела, реализиран във Франция, по съобразен със спецификите на нашата съдебна система, като чрез него би могло да се избегнат много от неблагоприятните последици на регламентираните в ЗСВ санкционни механизми, всъщност и въобще да не се стига до необходимостта от прилагане на санкции спрямо магистрати. Становището ми е, че след въвеждането на такъв механизъм, би могло да се пристъпи и към разширяването на стандартите за деклариране на потенциален конфликт на интереси, като например да се изготви описание на типични ситуации – кога има основание за самоотвод по процесуалните закони и кога не (имам предвид по-общите хипотези, уредени в например в чл.29, ал.2 от НПК и чл.22, ал.1, т.6 от ГПК и др.), както и като примерно се въведе задължение декларираните пред ВСС обстоятелства от магистратите относно съпрузите, лицата във фактическо съжителство и роднините, които са магистрати, съдебни служители или адвокати, с посочване на органа или на адвокатската колегия, в които работят да се въвеждат в системата за случайно разпределение, така че делото автоматично да не може да бъде разпределено на съдия, чийто роднина е представител на страна или член на състава.

Смятам, че следва да бъде по-широко застъпено и обучението в тази област в Националния институт на правосъдието, като се наблегне на ситуации, възникнали от реални казуси, както и хипотетично описание на възможни житейски хипотези, които би могло да възникнат пред всеки магистрат.

01.11.2026 г. С уважение:

Гр. Перник Калин Баталски

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Тянкова

Писмени отговори на въпросите на **Инициатива „Правосъдие за всеки“**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Инициатива „Правосъдие за всеки“** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

## ЧАСТ I. ОБЩИ ВЪПРОСИ

***Въпрос 1 (Т1). Чл. 35, ал. 2 ЗСВ оставя отстраняването при съмнение за безпристрастност на самия член на ВСС. Какви лични правила за отвод ще спазвате и ще ги оповестите ли публично? Какво ще направите, ако имате данни, че колега не се е отстранил, а е следвало?***

Отговор: Именно защото законът поставя отвода в ръцете на самия член на Съвета, личните правила трябва да бъдат публични и предварително известни. Ще се отстранявам при всяко решение, засягащо лице, с което съм в родство от кръга по чл. 35, ал. 1 от ЗСВ. Ще се отстранявам при решение, засягащо съдия, по отношение на когото като председател на Окръжен съд – Перник съм изготвил становище, отправил съм предложение или съм сезирал дисциплинарно наказващия орган, ако предмет на решението е същият въпрос. Ще се отстранявам и при решение, засягащо лице, с което съм имал или имам имуществена или друга връзка, която обективно може да породи съмнение в безпристрастността ми. Мотивите за всеки отвод ще бъдат вписвани в протокола. Ако имам данни, че колега не се е отстранил, а е следвало, ще поставя въпроса открито в заседанието и ще поискам изявлението ми да бъде отразено в протокола.

***Въпрос 2 (Т1). Ще оповестявате ли публично (къде и в какъв срок) срещите и разговорите си по кадрови въпроси с народни представители, политически партии, министъра на правосъдието, главния прокурор и административни ръководители? Кои контакти смятате за недопустими и как ще постъпите, ако бъдете потърсен за съдействие по конкретно кадрово решение?***

Отговор: Недопустим е всеки контакт, в който се иска, обещава или внушава определен резултат по конкретна кадрова процедура, независимо от това дали идва от

политик, от магистрат или от частно лице. Ако бъда потърсен за съдействие по конкретен кадрови въпрос, ще откажа, ще уведомя Съдийската колегия на ВСС и ще се отстраня от гласуването по тази процедура, ако самият контакт е създал съмнение в безпристрастността ми.

***Въпрос 3 (Т2). Кои два-три измерими показателя за собствената си работа ще публикувате, на какъв интервал и пред кого? Съгласни ли сте, че член на ВСС носи дисциплинарна отговорност по чл. 307, ал. 1 и чл. 308, ал. 2 ЗСВ при системно бездействие, и при какви обстоятелства бихте внесли или подкрепили такова предложение срещу колега?***

Отговор: Бих публикувал на всеки шест месеца на интернет страницата на ВСС отчет, съдържащ три показателя. Първият е делът на гласуванията ми с писмени мотиви по кадрови и дисциплинарни решения. Вторият е броят на процедурите, възложени на комисията или на работната група, в която участвам, и съотношението между действителната им продължителност и нормативно установения или предварително определения срок. Третият е присъствието ми в заседанията на колегията, на Пленума и на комисиите, в които съм член. Отчетът ще бъде отправен към обществото.

Съгласен съм, че членът на ВСС носи дисциплинарна отговорност. Колективността на органа не заличава личната отговорност на неговите членове. Бих подкрепил такова предложение при системно неучастие в заседанията, довело до блокиране на кворума, при системно неизпълнение на възложени задачи с последица забавяне на конкурсни или атестационни процедури, както и при съзнателно неотстраняване от участие в решение при наличие на конфликт на интереси. Последователно с това в концепцията си (с. 14) съм предложил носене на дисциплинарна отговорност и за членовете на атестационните състави и на конкурсните комисии, които без уважителни причини забавят процедурите. Би било непоследователно да изисквам от другите да спазват определени стандарти, които да не прилагам и към самия себе си.

***Въпрос 4 (Т2). Чл. 28, ал. 2 ЗСВ предвижда оценка на изборните членове след мандата по методика на Пленума. Ще настоявате ли методиката да е публична и да отчита мотивираните Ви гласувания и ще оповестите ли резултата от собствената си оценка?***

Отговор: Да, и по трите въпроса. Методиката трябва да бъде публична, за да бъде проверима, а мотивираните гласувания трябва да бъдат един от основните й критерии, тъй като те показват най-ясно как членът на Съвета е упражнил правомощията си. Ще оповестя резултата от собствената си оценка след края на мандата.

***Въпрос 5 (Т3). Какъв максимален срок в месеци между овакантяването на длъжност и обявяването на конкурса, и между обявяването и назначаването, ще предложите за първата си година? Кой член или комисия ще отговаря и какво ще правите при неспазване на срока?***

Отговор: Бавните конкурси са ключовият проблем на съдебната система и решаването на този въпрос ще представлява лакмусът за способността на новия Съвет за справяне със съществуващите сериозни проблеми, както съм посочил и в концепцията си.

Предложението ми по-скоро е да се спазват сроковете от обявяването на конкурсите до приключването им, като общата продължителност на всеки конкурс да не надвишава 12 месеца (от обявяването на конкурса до встъпването на спечелилия кандидат). Би било разумно да се спазва срок от не повече от три месеца между овакантяването на длъжността и включването й в обявен конкурс.

Отговорността би следвало да поеси Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия, а по всяка конкретна процедура и председателят на съответната конкурсна комисия. При неспазване на срока комисията следва да бъде задължена да представи пред колегията мотивиран доклад за причините за забавянето, както и план за отстраняването им, който да бъде публикуван.

***Въпрос 6 (Т3). Чл. 227, ал. 2 ЗСВ изключва ограниченията на ал. 1 при командироване на незаета щатна длъжност. Какви публични критерии, максимален срок и ред на отчитане ще предложите във ВСС при действащия закон и какъв брой командировани над 12 месеца бихте приели за приемлив в края на мандата?***

Отговор: Съгласен съм да бъдат въведени публични критерии за командироването на незаета щатна длъжност и бих инициирал това в случай, че бъда избран за член на Висшия съдебен съвет. В момента съществуват различни практики в различните органи на съдебната власт и различни правила, а приетите от Висшия съдебен съвет Правила за командироване на съдии, прокурори и следователи (приети с решение на ВСС по Протокол № 25 от 27.06.2013 г.; изм. и доп. с решение по Протокол № 31 от 25.07.2013 г.) се нуждаят от осъвременяване. Смятам, че максимален срок от 24 месеца би бил подходящ при командироване при условията на чл.227, ал.2 от ЗСВ. Показателите, по които би могло да се отчита резултатът, са броят на командированите за повече от 12 месеца, средната продължителност на командироването, като данните може да се вземат от регистъра на командированите, който се води от Висшия съдебен съвет и е публичен. Би могло да се отчитат публично на определен период – например на всеки три или шест месеца.

Имам нагласата и надеждата, че в края на мандата, ако бъда избран за член на ВСС, няма да има нито един командирован над 12 месеца, а в най-лошия случай това да са единични случаи. Смятам, че ако има силна воля както у членовете на новия състав на ВСС, така и у законодателя за ускоряване на конкурсните процедури и те започнат да се провеждат редовно, по естествен начин ще отпадне и нуждата от продължително командироване и силно се надявам това да стане факт дори преди края на мандата на следващия състав на Съвета.

***Въпрос 7 (Т4). При публично огласена информация за неформално влияние върху кадрови решения или за мрежа за влияние върху магистрати кои първи три стъпки ще предложите на колегията, в какви срокове (в дни) и кой ще отговаря за всяка? Как ще съчетаете публичността със сигналите по чл. 175л – 175р ЗСВ и презумпцията за невиновност?***

Отговор: Бих предложил предварително обсъждане и приемане на правила за реакция от страна на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по отношение на

ситуацията, описана във въпроса. В примерен план първата стъпка би могло да бъде в срок до три дни Съдийската колегия на ВСС да излезе с публична позиция, че информацията ще бъде проверена, и да изиска наличните данни от медията, от сигнализиращите и от компетентните органи. Отговорен би могло да бъде представляващият Висшия съдебен съвет. Втората стъпка например би могло да бъде в срок до седем дни да се сезират компетентните органи - ИВСС, когато има данни за нарушение на почтеността или за конфликт на интереси, прокуратурата, когато има данни за престъпление, като би следвало да се /само/ отстранят от вземане на решение по случая членовете на Съвета, които са споменати в информацията. Отговорна би могло да бъде временна комисия, съставена от членове на колегията, избрани на случаен принцип. Третата стъпка би могла да се състои в например срок до тридесет дни да се изготви и публикува междинен доклад за предприетите действия и за установените факти в допустимия от закона обем, като отговорна за това да бъде посочената комисия.

Публичността и презумпцията за невиновност няма да се намират в противоречие, ако публично се съобщава какво прави институцията, респ. не следва да се обявява дали някой е виновен. Обществото има право да знае, че сигналът се проверява, кой го проверява и в какъв срок се очаква да приключи проверката. Засегнатият магистрат не бива да бъде обявяван за виновен преди установяването на фактите по предвидения в закона ред. Защитата на сигнализиращия следва да бъде гарантирана съгласно разпоредбите на чл. 175л – 175р ЗСВ.

***Въпрос 8 (Т4). Чл. 54, ал. 5 ЗСВ ограничава Инспектората при проверки за почтеност и конфликт на интереси, когато е изминала повече от година след изтичането на мандата на членовете му. Кой според Вас следва да проверява такива сигнали, включително когато са насочени към член на ВСС, и ще участва ли засегнатият член в разглеждането им?***

Отговор: Ограничението е последица от продължилото с години неизбиране на нов Инспекторат и показва колко скъпо струва на правосъдието институционалното бездействие. С измененията в ЗСВ от 2026 г. е реформиран редът за конституиране на Инспектората и неговото своевременно попълване с най-прекият отговор на въпроса. Проверката на сигналите за почтеност и конфликт на интереси, включително срещу членове на ВСС, трябва да остане в компетентността на ИВСС като орган, който е отделен от ВСС. До пълноценното му конституиране, ако такъв период продължи твърде дълго, бих подкрепил временно законодателно решение, при което тези сигнали се проверяват от орган, който е извън ВСС и е независим от него. Засегнатият член не може да участва в разглеждането на сигнала срещу себе си.

***Въпрос 9 (Т1 – Т4). Какви публични позиции сте заемали досега по проблемите на съдебната власт и какви конкретни решения сте предлагали? Кое от предложеното е реализирано и кои свои позиции бихте променили днес и защо?***

Отговор: През 2017 г. бях предложен от колеги за кандидат за член на ВСС от професионалната квота и изготвих концепция, в която предложих множество идеи - намаляване на броя на членовете на ВСС, избирани от Народното събрание, периодично

обновяване на състава му по модела на Конституционния съд, преодоляване на драстичната разлика във възнагражденията между нивата на съдилищата, ускоряване на конкурсите и атестациите, въвеждане на обективни критерии за натовареността, уеднаквяване на дисциплинарната практика и по-достъпна интернет страница на ВСС. Като председател на Окръжен съд – Перник участвах в работни групи към ВСС и към Министерството на правосъдието по натовареността, по измененията на ЗСВ и по медиацията и съм член на Съвета по въпросите на медиацията към ВСС. Частично реализирани са съдебната медиация, в чието въвеждане участвах, и изравняването на натовареността на районните съдилища чрез централизираното разпределение на заповедните дела, а идеята за периодичното обновяване на състава на Съвета е включена като цел в Програмата за управление за периода 2026 – 2030 г.

Позицията, която днес бих прецизирал, е по прекрояването съдебната карта – по време на участието ми в работната група с повечето от колегите – членове на работната група се бяхме ориентирали към прилагането на по-драстичния подход към обединяване на районни съдилища, доколкото към онзи момент проблемите с неравномерната натовареност между отделните органи на съдебна власт бяха достигнали до нетърпим предел. Понастоящем, след внедряването на централизираното разпределение на изцяло електронните заповедни дела, позицията ми е, че обединяването на съдилища остава по-скоро като крайна мярка и проблемите с неравномерната натовареност би могло да се разрешат и чрез подхода, използващ новите модерни технологии за разрешаването на съществуващите проблеми относно разликите в натовареността на отделните органи на съдебната власт.

***Въпрос 10 (Т3). Колко пъти и общо за какъв срок сте били командирован? Участвали ли сте в конкурс за орган, в който сте били командирован, докато сте били там? Ще оповестите ли публично заповедите за командироването си?***

Отговор: Командирован съм само един път през целия си трудов стаж в съдебната система - през 2005 г., когато бях съдия в Районен съд – Радомир бях командирован за срок от три месеца в Окръжен съд – Перник. Не съм участвал в конкурс за орган, в който съм бил командирован, докато съм бил там. Нямам нищо против да оповестя заповедта за командироването ми, но това следва да стане със съгласието на председателя на Софийския апелативен съд, издал заповедта.

***Въпрос 11 (Т3). Ще подкрепите ли публична процедура и за длъжностите заместник-председател и ръководител на отделение (критерии, концепция, изслушване) и мотивирано решение на колегията по тези критерии?***

Отговор: По този въпрос мнението ми е, че доколкото председателят на съответния съд, след като бъде избран, следва да има възможност да посочи и да предложи съдии за свои заместници, като по този начин формира екипа си, по-скоро намирам, че следва да се запази досегашният модел, при който общото събрание изслушва кандидата за заместник – председател и изразява становище, респ. гласува кандидатурата, тъй като по този начин е отчетено и мнението на общото събрание за съответния кандидат, а и Висшият съдебен съвет има суверенното право да не се съобрази с предложената кандидатура, ако намери

същата за неподходяща. Освен това, изслушване по предложения във въпроса ред (концепция, изслушване и т.п.) би могло да доведе и до формиране на втори център в съответния орган на съдебната власт, което ми се струва, че не би било добро управленско решение.

За ръководителите на отделения също би било добре да се взема предвид и становището на съответното отделение, респ. становището на общото събрание от съответния съд, тъй като колегите на съответния кандидат най-добре познават професионалните и управленските му качества.

***Въпрос 12 (Т1). Имате ли съпруг/а или роднини по права линия или по съребрена линия до трета степен, които заемат длъжности в съдебната власт, прокуратурата или администрацията на ВСС? Ще оповестите ли това публично и как ще постъпвате при решения, които засягат тях или органа, в който работят?***

Отговор: Нямам нито съпруг, нито роднини по права линия, нито по съребрена линия до трета степен, които заемат длъжности в съдебната власт, в прокуратурата или администрацията на ВСС.

***Въпрос 13 (Т1 – Т4). Съгласни ли сте да бъдат предоставени и оповестени данните за Вас по кариерното досие, командироването, проверките на Инспектората и дисциплинарните производства? Има ли или е имало образувани спрямо Вас дисциплинарни производства или проверки и сигнали пред Инспектората през последните 10 години и с какъв резултат?***

Отговор: Да, съгласен съм всички данни от кариерното ми досие, за командироване, за проверки на Инспектората и за дисциплинарни производства да бъдат предоставени на Комисията по правни въпроси и да бъдат оповестени публично. Спрямо мен не са образувани дисциплинарни производства нито в последните 10 години, нито преди това. Не ми е известно да е имало извършвани проверки, респ. подавани сигнали за мен пред Инспектората през последните 10 години.

## ЧАСТ II. ВЪПРОСИ КЪМ МЕН КАТО КАНДИДАТ

***1. (Т4, стр. 35 – 36) Предлагате процедура за сигнали за неправомерно влияние „с ясни критерии, срокове и защита". Чл. 175л – 175р ЗСВ вече уреждат сигнали, срокове и защита пред Инспектората. Какво точно не достига там? Ако стане публично известна информация за неформална мрежа за влияние върху магистрати, кои първи три стъпки ще предложите на колегията, в какви срокове и кой ще отговаря?***

Уредбата по чл. 175л – 175р ЗСВ е изградена около проверката за нарушение на почтеността и за конфликт на интереси. Тя е насочена към установяване на нарушение и към санкция и има за адресат ИВСС. Това, което не достига, е защитната функция. Съдия, върху когото се оказва натиск, не е нарушител, а потърпевш. Той има нужда не от проверка на самия себе си, а от институционална защита, а такава може да даде само ВСС, на който чл. 16, ал. 1 от ЗСВ възлага да отстоява независимостта на съдебната власт. Въпреки, че в момента има Механизъм за действие на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, въведен с решение на СК на ВСС по протокол №7/25.02.2020 г. в случаи на

засягане на независимостта и/или опит за оказване на натиск върху съдиите и съда, в който са разписани правила за действие, този механизъм не се прилага ефективно от настоящия състав на Съвета. В правилата липсва регламент и за самосезиране на ВСС при изнасяне на данни за описаните във въпроса ситуации. Това налага преосмисляне на този механизъм или чрез изменение на разпоредбите му с оглед засилване на ефективността му или чрез създаване на изцяло нов механизъм, постоянен и публично отчетен, който да отговори пълноценно на необходимостта от своевременното разглеждане на такива сигнали чрез осигуряване на реална защита на засегнатия магистрат.

При публично известна информация за неформална мрежа за влияние бих предложил на колегията да се приемат правила за реакция примерно в три стъпки. В срок до три дни колегията да заяви публично дали има основания информацията да бъде проверена, като изиска наличните данни от източниците и от компетентните органи, като отговорен да е председателстващият колегията. В срок до седем дни да се сезират прокуратурата и/или Инспекторатът според характера на данните, а членовете на Съвета, които са споменати в информацията, да се отстранят от всички свързани с темата решения, като отговорна да е временна комисия, състояща се от членове на колегията, определени по случаен принцип. В срок до тридесет дни комисията да представи публичен междинен доклад за предприетите действия и за установените до този момент факти в допустимия от закона обем.

***2. (ТЗ, стр. 15 – 16) Казвате, че не следва да се „утежнява" режимът на командироване до приключване на „поне два поредни конкурса". Ще предложите ли във ВСС максимален срок и публични критерии за командироването на незаета длъжност по чл. 227, ал. 2 ЗСВ и по какъв показател ще отчетете резултата?***

Тезата ми за „неутежняване" на режима на командироване се отнася до предвидените в проекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт законодателни ограничения, които биха могли да доведат до блокиране на работата на съдилищата преди да се въведат такива законодателни изменения, които да осигурят ускоряването на конкурсите и ритмичното им провеждане. Проблемът е, че ако преди да заработи новият механизъм за провеждане на конкурсите, се поставят ограничения на командироването, това ще затрудни изключително много организацията на работа в много от органите на съдебната власт поради липсата на достатъчно кадрово обезпечение, а оттам ще се отрази негативно и върху бързината и качеството на правосъдието. Съгласен съм да бъдат въведени публични критерии за командироването на незаета щатна длъжност и бих инициирал това в случай, че бъда избран за член на Висшия съдебен съвет. В момента съществуват различни практики в различните органи на съдебната власт и различни правила, а приетите от Висшия съдебен съвет Правила за командироване на съдии, прокурори и следователи (приети с решение на ВСС по Протокол № 25 от 27.06.2013 г.; изм. и доп. с решение по Протокол № 31 от 25.07.2013 г.) се нуждаят от осъвременяване. Смятам, че максимален срок от 24 месеца би бил подходящ при командироване при условията на чл.227, ал.2 от ЗСВ. Показателите, по които би могло да се отчита резултатът, са броят на командированите за повече от 12 месеца, средната

продължителност на командироването, като данните може да се вземат от регистъра на командированите, който се води от Висшия съдебен съвет и е публичен. Би могло да се отчитат публично на определен период – например на всеки три или шест месеца.

***3. (Т2, стр. 6, 14, 34) Отхвърляте „отзоваване" и предлагате дисциплинарна отговорност за членове на комисии при забавяне. При какво бездействие на член на ВСС бихте подкрепили предложение за санкция и кои 2-3 показателя за собствената си работа ще публикувате и кога?***

Отхвърлям отзоваването, тъй като то би превърнало члена на Съвета в зависим от органа, който го е избрал, и би накърнило принципа, че изборът от Народното събрание е начин на конституиране, а не отношение на подчиненост. Отговорността обаче не изчезва с отказа от отзоваване. Тя се реализира чрез дисциплинарната отговорност по ЗСВ и чрез предсрочното прекратяване на правомощията в изчерпателно посочени в закона хипотези, които според концепцията ми могат и да бъдат разширени. Бих подкрепил предложение за санкция при системно неучастие в заседанията без уважителни причини, довело до блокиране на кворума, при системно неизпълнение на възложени задачи, довело до забавяне на конкурсни, атестационни или дисциплинарни процедури, и при неотстраняване при очевиден конфликт на интереси.

Ще публикувам на всеки шест месеца, считано от конституирането на Съвета, отчет с два показателя, а именно делът на мотивираните ми гласувания по кадрови и дисциплинарни решения и участието ми в заседанията.

***4. (Т3, стр. 15 – 16) Като председател на Окръжен съд – Перник от 2018 г. колко съдии са били и са в момента командировани в ОС Перник, от кои съдилища и за какви срокове, какъв е делът им от съдийския състав и колко заповеди за командироване, продължаване и прекратяване сте издали? Как това се съотнася с Вашата теза, че режимът на командироване не следва да се утежнява до приключването на „поне два поредни конкурса"?***

От 2018 г. до момента в Окръжен съд – Перник са били командировани 21 съдии от различни съдилища – Районен съд – Перник, Районен съд – Брезник, Районен съд – Радомир, Софийския районен съд, Районен съд – Дупница, Районен съд – Костинброд, Окръжен съд – Варна. Командировките са били за различни срокове и на различни правни основания. Към настоящия момент командировани в Окръжен съд – Перник са петима съдии - трима от Районен съд – Перник, един от Районен съд – Пловдив и един от Районен съд – Ихтиман. Към момента в Окръжен съд – Перник има 14 щата за съдии, в това число се включват и двата щата за младши съдии. От тях заети са седем щата за съдии и двата щата за младши съдии, като на пет щата са командировани съдии от други съдилища, като съотношението на титулярни съдии към командировани съдии е 9:5. Понеже правомощия за командироване на съдии от районните и от окръжните съдилища има председателят на съответния апелативен съд (чл.87, ал.1 от ЗСВ), повечето от посочените командировки са по заповед на председателя на Софийския апелативен съд, а за съдиите от съдилища извън района на Софийския апелативен съд (съдиите от Районен съд – Пловдив и Окръжен съд - Варна) заповедите са издадени от председателя на Върховния касационен съд (чл.87, ал.1 от ЗСВ). Ето защо, по отношение на описаната във въпроса ситуация относно

командированите в Окръжен съд - Перник съдии (ако правилно съм разбрал въпроса), отговорът ми е, че не съм издал нито една такава заповед, защото председателят на окръжен съд не разполага с правомощия да командирова съдии от друг съд в окръжния съд, на който е председател.

По отношение на втория подвъпрос: Действително, през осемте години на мандата ми като председател на Окръжен съд – Перник се налагаше постоянно да се командироват колеги от други съдилища. Но това не се дължеше на нужди на Окръжен съд – Перник, който през 2018 г. беше в значителна степен добре кадрово обезпечен, а причините всъщност бяха недостатъчната кадрова обезпеченост на Софийския апелативен съд и на Върховния касационен съд. Ето защо, проявявайки разбиране към изключителните затруднения на колегите от по-горните съдилища и след обсъждане на въпроса от общото събрание на Окръжен съд - Перник, взехме единодушно решение да помогнем за преодоляването на тези затруднения. Разбирането ни е, че съдебната система представлява едно цяло и когато едно нейно звено има проблеми, това означава, че и останалите нейни звена имат проблем. И командироването го разбираме именно като възможност да се помогне на звеното, изпаднало в нужда от другите звена, които към съответния момент имат възможност да помогнат, въпреки, че това им коства и на тях самите затруднения и предполага по-голямата им натовареност, доколкото изначално не е сигурно колко ще продължи съответния период на командироване, дали ще се намери колега от друг съд, който да бъде командирован на мястото на командирования колега от нашия съд, и дали натоварването на останалите в съда колеги няма да е прекалено високо или дори непосилно. Бих искал да посоча и друг пример за командироване в нашия район, който е показателен и за отношенията в Окръжен съд – Перник, както и в целия Пернишки съдебен район. По времето на пандемията от ковид – 19 в Районен съд –Брезник имаше увеличение на делата и се налагаше поради отсъствието на единия от съдиите, да се търсят варианти да се помогне на другия съдия. Отново направихме общо събрание, на което колегите окръжни съдии (и от гражданското, и от наказателното отделение на съда) сами предложиха да бъдат командировани периодично в Районен съд - Брезник за определени периоди за да помогнат при разглеждането на делата.

Ето защо, смятам, че изнесените данни по-скоро подкрепят тезата ми, че не бива да се въвеждат по-строги изисквания към командироването не защото съм привърженик на продължителните командирования, а тъкмо напротив - съгласен съм те да бъдат максимално ограничени и да се върнат към същностната си характеристика на изключение и да бъдат ограничени в кратки периоди, но не и преди намеренията за ускоряване на конкурсните процедури да бъдат въплътени в съответна законова регламентация, която да бъде приложена на практика и да стане ясно за всички, че тази практика наистина работи, а не е останала само добро намерение.

По отношение на оповестяването на заповедите – нямам нищо против да оповестя всички заповеди, издадени от мен при съгласието на командированите лица, а по отношение на тези, издадени от други лица, смятам, че това следва също да стане след тяхното изрично съгласие, респ. на командированите лица. Също така, на сайта на Висшия

съдебен съвет е наличен публичен регистър на командировките, в който може да се направи справка за всеки командирован съдия по следните показатели - име на командирования магистрат, месторабота, номер на заповед за командироване, орган, в който е командирован, срок на командироване, продължителност на командироването, мотиви за командироването и т.н.

***5. (Т3) Според публикацията в „Дневник" съдия Михаил Малчев, кандидат за изборен член на ВСС, е бил командирован и в Окръжен съд – Перник. Потвърждавате ли това, по чия заповед и на какво основание е станало командироването и по какви критерии е избран измежду съдиите на районните съдилища? Ще оповестите ли заповедите?***

Потвърждавам, че съдия Михаил Малчев, който в момента е кандидат за изборен член на ВСС, а по това време е бил съдия в Районен съд – Дупница, е бил командирован в Окръжен съд – Перник със заповед на председателя на Софийския апелативен съд, на основание чл.227, ал.1 от ЗСВ, за срок от 12 месеца, като командироването му е станало със съгласието на председателя на Районен съд - Дупница и е продължило от 14.10.2021 г. до 23.05.2022 г., когато отново със заповед на председателя на Софийския апелативен съд командировката му е била прекратена. С оглед ситуацията, която описах в Окръжен съд – Перник при отговора на предишния въпрос и трудностите, които срещахме в продължение на години при намирането на съдии от районните съдилища, на въпроса как е бил избран измежду съдиите от районните съдилища, отговорът ми е, че към онзи момент това е бил единственият съдия от друг съд, за който е имало съгласие за командироването му и който е изявил желание да бъде командирован в ОС-Перник.

По отношение на оповестяването на заповедите, свързани с това командироване, становището ми е същото, каквото е и при отговора на предходния въпрос - нямам нищо против да оповестя всички заповеди, издадени от мен при съгласието на командированото лице, а по отношение на тези, издадени от други лица, смятам, че това следва да стане след изричното съгласие на лицата, издали съответните заповеди и командированите лица. Както посочих и при отговора си на предходния въпрос, на сайта на Висшия съдебен съвет е наличен публичен регистър на командировките, в който може да се направи справка за всеки командирован съдия по следните показатели - име на командирования магистрат, месторабота, номер на заповед за командироване, орган, в който е командирован, срок на командироване, продължителност на командироването, мотиви за командироването и т.н.

01.11.2026 г.
гр. Перник

С уважение:
/Калин Батански/

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Тянкова

Писмени отговори на въпросите на **Сдружение „Съюз на българските адвокати“**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Сдружение „Съюз на българските адвокати“** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

## А. НЕЗАВИСИМОСТ ОТ ПОЛИТИЧЕСКАТА ВЛАСТ

***1. Ще оповестявате ли публично всяка среща с народни представители, членове на правителството и представители на политически партии, на която се обсъждат въпроси от компетентността на ВСС? Ще си правите ли отвод при кадрови и дисциплинарни решения, които засягат лица, с които сте в служебна, политическа или лична близост?***

Отговор: Да, и по двата въпроса. В концепцията си съм предложил прозрачност на релевантните служебни контакти на членовете на Съвета по въпроси, по които предстои решение. Бих оповестявал срещи с народни представители, членове на правителството и представители на политически партии, на която се обсъждат въпроси от компетентността на ВСС. Изборът от Народното събрание е начин на конституиране, а по отношение на подчиненост и това е основна теза от концепцията ми.

По отношение на отвода чл. 35 от ЗСВ поставя преценката преди всичко в ръцете на самия член на Съвета, което прави личния стандарт решаващ. Ще се отстранявам от участие винаги, когато са налице основания за отвода ми. Стандартът и тук следва да бъде стандартът за обективна безпристрастност, възприет в практиката на Европейския съд по правата на човека по отношение на съдебните състави: правосъдието трябва не само да бъде безпристрастно, но и да изглежда безпристрастно в очите на разумния външен наблюдател.

***2. Ще се ангажирате ли да не заемате политически и изборни длъжности и да не влизате в правителство в определен срок след края на мандата си? Какъв срок считате за необходим?***

Отговор: Да. Бих поел ангажимент в разумен срок /примерно една година/ след края на мандата си да не заемам изборни и политически длъжности, да не участвам в изпълнителната власт и да не бъда кандидат в избори от листата на политическа партия.

***3. Ще гласувате ли с писмени мотиви при всеки избор на административен ръководител и при всяко дисциплинарно решение и ще публикувате ли особено мнение при несъгласие?***

Отговор: Във всички случаи ще се стремя да мотивирам своя вот при всяко гласуване. Както е известно, мотивите се излагат гласно от членовете на Висшия съдебен съвет в заседанията на Съвета, които по начало са публични и след това се отразяват детайлно в пълния стенографски протокол от проведеното заседание, поради което не е нужно да се гласува с писмени мотиви. По-важното е да се мотивира вотът на гласувалите. В концепцията си съм посочил, че от мотивите на всяко решение за избор на административен ръководител трябва да става ясно защо спечелилият кандидат е предпочетен пред останалите и че мотивите трябва да бъдат структурирани така, че външното влияние да не може да бъде скрито зад общи формулировки. Намерението ми е да излагам мотиви за гласа си при изборите на административни ръководители и при решенията по дисциплинарните дела, а при несъгласие с решението на мнозинството бих мотивирал особено мнение, което да бъде отразено в протокола от съответното заседание.

***4. Имали ли сте професионални или лични контакти с Мартин Божанов („Нотариуса") или с лица от неговото обкръжение? Ще подкрепите ли ВСС да провери и да оповести в допустимия от закона обем всички данни за нерегламентирано влияние върху назначенията и повишенията на магистрати?***

Отговор: Не съм имал нито професионални, нито лични контакти с Мартин Божанов, нито с лица, за които ми е известно, че са от неговото обкръжение.

Подкрепям идеята ВСС да провери и да оповести в допустимия от закона обем всички данни за нерегламентирано влияние върху назначенията и повишенията на магистрати.

## Б. СЛУЧАЙНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ, СЪДЕБНИ СЪСТАВИ И ГРУПИ

***5. Ще подкрепите ли задължение всеки съд и всяка прокуратура да публикува на интернет страницата си в срок от 7 дни всички документи, свързани с разпределенията, включително тези, с които съдия или прокурор се изключва от разпределението, променя се процентът му на натоварване или дело се разпределя ръчно, заедно с мотивите на заповедта?***

Отговор:

Изключването на конкретен съдия от разпределението на делата, както и промяната на процента на натовареност на съдията или разпределението на делото при използване на опцията „ръчно" се уреждат от Единната методика за приложението на принципа на случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните , военните и апелативните съдилища, приета от Висшия съдебен съвет, като във всеки орган на съдебната власт се приемат вътрешни правила за разпределение на делата на случаен принцип, в които са регламентирани изброените във въпроса хипотези. Ето защо, при създаване на протокола за случайно разпределение, в самия него би следвало да се вписва основанието от посочената методика и от конкретните вътрешни правила на органа на

съдебната власт. Това означава, че в общия случай не се издава нарочна заповед в посочените хипотези, поради което при съобразяване от страна на разпределящия /напр. административен ръководител, заместник на административния ръководител или магистрат, на когото е възложена такава дейност/ би следвало цялата информация да е налична в протокола за разпределението, който е общодостъпен.

***6. Кой според Вас следва да формира постоянните съдебни състави във въззивните и касационните съдилища: председателят на съда, общото събрание на съдиите или жребий? Ще подкрепите ли периодична ротация на съдиите в постоянните състави и публикуване на мотивите за всяка промяна в тях? Има ли законово основание за формиране на постоянни съдебни състави? Не считате ли, че наличието на постоянни състави може да се възприема от обществото като база за формиране на корупционна практика?***

***7. Практиката за формиране на постоянни колективни съдебни състави, при които случайно се определя само докладчикът, правилна ли е според Вас? Законосъобразна ли е? Правилно ли е имената на останалите двама членове на състава да не се изписват в протокола за случайно разпределение и да не са известни на страните? Ще предприемете ли действия за преустановяването ѝ?***

Общ отговор на въпроси 6 и 7: С разпоредбата на чл.9 от Закона за съдебната власт законодателят е уредил принципа на случайното разпределение като водещ при разпределението на делата и преписките, съответно, в рамките на отделенията и на колегиите. При спазване на същия принцип се разпределят и заповедните производства – при постъпване на заявления за издаване на заповед за изпълнение, което от 01.07.2025 г. се извършва на национално ниво. Налице е действаща Единната методика за приложението на принципа на случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните , военните и апелативните съдилища, приета от Висшия съдебен съвет, чиято цел е създаване на по-детайлни правила за прилагане на принципа, регламентиран в чл.9 от ЗСВ. Съгласно разпоредбата на чл.85, ал.3, т.1 от ЗСВ правомощие на общото събрание на съдилищата е да определя броя и съставите на отделенията, ако има такива, и тяхната специализация по материя. Сходни са разпоредбите и на чл.92, ал.2, чл.98, ал.1, чл.104, ал.2, чл.111, ал.2, т.2 от ЗСВ. Поради това, отговорът на поставения от Вас въпрос е, че определянето на съдебните състави е правомощие на общото събрание на съдилищата и израз на съдийското самоуправление като проявление на принципа за независимостта на съдебната власт. Постоянните състави следва да продължат да се формират от общото събрание на съдиите в съда. От една страна, това е израз на съдийското самоуправление, а от друга, е форма на предпазване на неправомерни влияния. Смятам, че когато се говори за ротацията като възможна антикорупционна мярка, следва да се държи сметка и за числеността на състава на окръжните съдилища, тъй като има немалък брой такива съдилища, в които краткосрочната ротация дори не би била възможна. На следващо място, следва да се посочи, че при редовното провеждане на по-бързи конкурсни процедури и създаването на възможности за законосъобразна кадрова динамика, свързана с повишаването и преместването на магистратите, по естествен път би се постигнала такава ротация в съставите.

Действително би било по-ясно за гражданите, ако в протокола за разпределение на въззивно, респ. касационно дело, освен докладчика се вписват и имената на членовете на постоянния състав, каквато промяна в ЕИСС бих препоръчал.

В заключение, бих обобщил, че постоянните състави са се утвърдили в практиката като добър и ефективен механизъм за работа във въззивните и в касационните съдилища, който не бива да се изоставя, но е необходимо да се прецизират правилата във връзка с особеностите на всеки орган на съдебната власт, като в зависимост от констатациите за работа на орган, е възможно да бъде въведено правомощие на ИВСС след извършване на проверка, да дава задължителни указания за промяна на съставите в съответния орган.

***8. Бихте ли работили срещу практиката при заседания на съдиите да не бъдат поставяни табелки с имената им?***

Интернет страниците на съдилищата предвиждат публикуване на името, длъжността и отделението /ако има такова/, в което конкретния съдия изпълнява задълженията си. Въпросът за поставянето на спимки на съдиите с въпрос, по отношение на който съществуват различни разрешения в различните държави, като основният аргумент против е, че това може да има отношение към сигурността на съответния съдия, поради което би следвало това да става със съгласието на самия магистрат.

***9. Бихте ли работили за поставяне на монитори и за страните в съдебните зали за следене на съставянето на протокола?***

Да. Протоколът е документът, който удостоверява какво се е случило в съдебното заседание, и страните по възможност следва да могат да следят съставянето му в реално време, а не да се запознават с него едва след като е изготвен. Мониторът за страните би намалил споровете по поправката на протокола и би повишил повишава доверието в работата на съда. Мярката трябва да бъде включена в бюджетното планиране на съдебната власт като приоритет при обновяването на оборудването на съдебните зали, заедно със системите за звукозапис.

***10. Когато член на колективен състав се отведе или отсъства, как следва да се определя съдията, който го замества? Ще подкрепите ли заместващият съдия да се определя чрез случаен подбор между всички съдии от колегията или отделението, а не със заповед на председателя?***

Начинът, по който се определя съдията, който замества отсъстващ съдия, обикновено се регламентира във вътрешните правила за разпределение на делата на случаен принцип на съответния орган на съдебната власт. Най-често това е чрез заместване на отсъстващия по реда на старшинството или пък друг ред, определен в правилата. Тази практика е възприета с оглед невъзможността за провеждане на заседание при внезапно настъпила причина за отсъствие на съдията /било поради болест или друго/, при отвод от открито съдебно заседание, която изисква някой от наличните в съда съдии да заместят отсъстващия им колега. Необходимо е обаче тези вътрешни правила да са предварително известни на страните, за да е ясен начинът и принципът на заместване.

***11. Разпределението по групи дела и по коефициенти позволява чрез промяна на групите или на процента на натоварване да се предопределя кой съдия ще получи конкретно дело. Какъв още по-ефективен контрол би могъл да бъде въведен от ВСС относно създаването и промяната на групите във всеки съд?***

Рискът е реален и не бива да бъде подценяван. При промяна на някоя група или при промяна на процента на натоварването възможността това да доведе до случайно определяне на конкретен докладчик е по-голяма. Примерна мярка за преодоляване на такъв проблем би могло да бъде, например, да се въведе функционалност в ЕИСС, която да й позволи да генерира автоматичен сигнал до ВСС при промяна на групи или коефициенти, последвана в кратък срок от разпределение на дело в съответната група, а тези сигнали да бъдат предмет на периодичен анализ.

***12. Ще подкрепите ли ежегоден независим одит на цялостната организация и системата за разпределение на делата с публичен подробен доклад?***

В концепцията си съм предложил одит на цялата информационна архитектура на съдебната власт от независим изпълнител с публикуване на резултатите в частта, която не засяга сигурността. Системата за разпределение е най-чувствителната част от тази архитектура, тъй като от нея зависи кой съдия кое дело ще реши. Констатацията на работната група във ВКС, че „не съществува сигурност, че и в бъдеще не биха възникнали подобни проблеми", сама по себе си е достатъчно основание за извършване на независим периодичен одит. Докладът трябва да бъде публичен и подробен, като се изключват единствено данните, чието оповестяване би създало риск за сигурността на системата.

***13. Ще подкрепите ли цялата информация за разпределение на всяко дело и по отношение на всеки съдия от състава, включително изключените съдии и причините за изключването, да бъде достъпна за страните и техните адвокати чрез Единния портал за електронно правосъдие?***

Да. Страната по делото има непосредствен правен интерес да знае как е определен съставът, който ще реши спора й, и дали са спазени правилата. Единният портал за електронно правосъдие е естественото място за тази информация, тъй като достъпът до него е персонализиран и ограничен до участниците в производството. Протоколът за разпределение, данните за всеки член на състава, изключените съдии и основанията за изключването трябва да бъдат достъпни за страните и техните процесуални представители по всяко дело. Това е мярка с ниска цена и с висок ефект за повишаване на доверието към съдебната власт.

***14. Чл. 30, ал. 5, т. 20 ЗСВ възлага на Съдийската колегия да приема правила за разпределение на делата само между съдиите, които разглеждат централизирано разпределяните заповедни дела. Какви правила ще предложите за останалите дела във всички съдилища, за да се ограничат ръчното разпределение, изключенията от случайния подбор и липсата на случаен подбор на всеки член на колективните състави?***

Опитът с централизираното разпределение на заповедните дела, който съм анализирал в концепцията си въз основа на наблюденията си върху съдилищата в Перницкия съдебен район, показва, че когато правилата са единни и се прилагат

автоматично, натовареността се изравнява, а възможностите за субективна намеса намаляват. Да, бих предложил обсъждане на идеята за създаване на единни правила за разпределение за всички съдилища, но следва да се има предвид, че в различните органи на съдебна власт има множество специфики, които обикновено се вземат предвид при създаването на правилата за разпределение на делата на случаен принцип, например не би могло да има едни и същи правила за първоинстанционните съдилища и за въззивните съдилища поради това, че при едните въобще липсват въззивни състави, а разпределението при причленените състави разкрива специфики, които във всички случаи следва да се съобразят и т.н. Поначало ръчното разпределение трябва да бъде сведено до хипотезите на дежурство, разпределение по силата на закона /напр. исканията за прилагане на специални разузнавателни средства/ и др., като то представлява изключение от правилото.

***15. Ще подкрепите ли публичност на правилата за разпределение на преписките в прокуратурите и отчитане статистически и публично на случаите на отнемане на преписка от наблюдаващия прокурор?***

Въпросът попада в компетентността на Прокурорската колегия, по като член на Пленума ще подкрепя обсъждането на идеята за такава публичност. Правилата за разпределение на преписките /както и на делата/ трябва да бъдат публични, а всеки случай на отнемане на преписка трябва да се отчита статистически и да се извършва с мотивиран акт, който подлежи на проверка.

## В. БЕЗПРИСТРАСТНОСТ И ПРАВА НА СТРАНИТЕ

***14. Ще подкрепите ли законодателна промяна, при която отказите по искания за отвод да се оспорват и разглеждат от друг съдия или състав, а не от съдията, чийто отвод се иска?***

Подкрепям обсъждането на такава промяна по принцип, но следва да се има предвид, че когато съдията по едно дело се чувства пристрастен и смята, че няма да бъде обективен при разглеждането и решаването му, трудно би могло да се приеме, че задължаването му от друг съдия, респ. състав, да разгледа такова дело би отговорило на стандартите, утвърдени от ЕСПЧ относно изискванията за обективен и безпристрастен съд. Иначе такава практика има в някои страни и самата идея би било добре да се постави на обсъждане.

***15. Смятате ли за проблем масовите откази по искания за отвод и липсата на мотиви в тях? Ще предложите ли определенията, с които се отказва отвод, да се вписват в отделен раздел на Електронния публичен регистър на отводите заедно с исканията за отвод в обезличен вид?***

Идеята би могла да се обсъди, но смятам, че отказът от отвеждане, макар, че с съдебен акт и като всеки съдебен акт трябва да бъде мотивиран, той е все пак акт по движението на делото и вписването му в отделен регистър не би довело до някакви особени ползи нито за страните, нито за съда.

***16. Какво е отношението Ви към това, че много съдилища не са осигурили работещи системи за звукозапис в съдебните зали? Ще подкрепите ли задължителен аудио- и видеозапис на всички открити съдебни заседания с достъп на страните до записите?***

Принципното ми становище е, че при днешното технологично равнище звукозаписът вече не е лукс, а гаранция за достоверността на протокола и за защита за всички участници в съдебните производства. Както в Окръжен съд – Перник, така и в останалите съдилища от Пернишкия съдебен регион от много години са осигурени работещи системи за звукозапис в съдебните зали. Видеозаписът следва да бъде въведен постепно, след решаване на въпросите за защитата на личните данни на свидетелите и на непълнолетните участници, като за определени категории дела трябва да бъдат предвидени изключения. Осигуряването на системите е въпрос на бюджетен приоритет, който ВСС трябва да отстоява пред законодателя.

***17. Как ще решите проблема с липсата на обособени стаи в съдилищата, в които колективните състави да обсъждат делата и да вземат решения по тях?***

Тайната на съвещанието е процесуална гаранция, а не удобство. Колективният състав, който обсъжда делото в коридора или в кабинет, споделян с други лица, не може да гарантира в пълна степен тази тайна. В концепцията си съм предложил създаването на електронна карта на недвижимите имоти на съдебната власт, включваща пълна информация за тяхното състояние и начина им на използване. Именно такава инвентаризация ще позволи да се установи кои съдилища нямат съвещателни стаи и да се планират преустройствата като приоритетни разходи. Наличието на съвещателна стая трябва да бъде задължителен стандарт при всеки ремонт и при всяко ново строителство на съдебна сграда.

***18. Как следва да реагира Съдийската колегия при системно забавяне на съдебните актове след обявяване на делото за решаване? Ще подкрепите ли публикуването на статистика за забавените актове по съдилища и по съдии?***

Системното забавяне на съдебните актове е най-честото основание за дисциплинарна отговорност по чл. 307, ал. 1, т. 1 от ЗСВ и същевременно е проблемът, който гражданите усещат най-непосредствено. СК на ВСС трябва да реагира разглеждайки въпроса детайлно, като отграничава забавянето, дължащо се на обективна свръхнатовареност, от забавянето, дължащо се на неорганизираност или на небрежност. В концепцията си съм посочил, че липсата на ясни критерии за разумна натовареност прави невъзможна обективната преценка при дисциплинарните производства за забавяне, поради което въпросът за натовареността и въпросът за уеднаквяването на дисциплинарната практика са неразделни. Подкрепям публикуването на статистика за забавените актове по съдилища и по съдии, но заедно с данните за натовареността на съответния съдия.

***19. Ще подкрепите ли съставите, които разглеждат сигналите на граждани и адвокати за етични нарушения на магистрати, да се определят чрез случаен подбор по отношение на всеки член от комисията, а подателят да получава мотивиран отговор в определен срок?***

Следва да се има предвид, че механизмът на избирането на комисиите по професионална етика в съдилищата е свързан с гласуването им от общото събрание на съдилищата, като те се състоят от редовни и резервни членове и макар и поначало случайният подбор на членовете на проверяващия състав да е добра идея, проблемът е, че членовете на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт са малко на брой и няма как това да се случи на практика.

***20. Как ще гарантирате, че адвокатите упражняват защитата в откритите заседания без натиск и без санкции заради процесуалните си искания? Ще подкрепите ли ВСС да анализира практиката по налагане на глоби на адвокати, по използване на охраната за принудителното им извеждане от съдебните зали, по сигналите за дисциплинарни нарушения срещу тях, както и случаите на привличане на защитници като обвиняеми или свидетели заради дейността им по защита?***

Адвокатурата е свободна, независима и самоуправляваща се според чл. 134, ал. 1 от Конституцията и подпомага гражданите и юридическите лица при защитата на техните права и законни интереси. Гаранциите, които описвате във въпроса си се предоставят от процесуалните и материалните закони, а относно необходимостта от анализи по конкретно поставените във въпроса случаи, би следвало да се прецени дали тези случаи са толкова много, че представляват основание за извършване на анализ. Няма пречка адвокатите да сигнализират ИВСС за извършване на проверки по всеки конкретен случай, а в ако се окаже, че случаите са действително много, би могло инициативата да тръгне и от самата адвокатура.

***21. Как ще решите проблема с това, че в много от съдилищата не се публикуват всички съдебни актове, включително определенията по искания за отвод и по доказателствени искания?***

Чл. 64 от ЗСВ задължава съдилищата да публикуват актовете си при спазване на защитата на личните данни. В случай, че се установи такава практика в някои от органите на съдебната власт, следва да се предприемат бързи действия за обезпечаване на публикуването на всички актове по делата, с изключение на тези, за които публикуване изрично не се допуска.

***22. Ще подкрепите ли задължение съдиите, прокурорите и следователите да декларират пред ВСС кои от съпрузите им, лицата, с които живеят във фактическо съжителство, и роднините им по права линия, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до трета степен са съдии, прокурори, следователи, съдебни служители или адвокати? Ще подкрепите ли тези данни да се въведат в системата за случайно разпределение? Ще посочите ли при изслушването дали Ваши роднини от кръга по чл. 35, ал. 1 ЗСВ работят в органите на съдебната власт или са адвокати?***

Да. В концепцията си съм предложил въвеждане на разширени стандарти за деклариране на потенциален конфликт и самоотвод. Задължението за деклариране на роднинските връзки с магистрати, съдебни служители и адвокати е точно такъв стандарт. Сегашната уредба поставя страната в положение, при което тя не може да провери обстоятелство, което съставлява основание за отвод по чл. 22, ал. 1, т. 2 ГПК и по чл. 29 НПК. Подкрепям тези данни да бъдат въведени в системата за случайно разпределение, така че делото автоматично да не може да бъде разпределено на съдия, чийто роднина е представител на страна или член на същия състав. Данните трябва да се обработват при спазване на Регламент (ЕС) 2016/679 и само за целта, за която са събрани.

Що се отнася до мен, мои роднини по права линия, по съребрена линия до четвърта степен, нито по сватовство до трета степен не работят нито в съдебната система, нито са адвокати.

## Г. ПУБЛИЧНОСТ НА СЪДИИТЕ И НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИТЕ НА СЪДИЛИЩАТА

***22. Ще подкрепите ли решение всеки съд да публикува в раздел „Съдии" името, длъжността, отделението и актуална снимка на всеки съдия?***

Унифицираните интернет страници на съдилищата предвиждат публикуването на името, длъжността и отделението, в което всеки съдия работи. Публикуването на снимки на съдиите обаче ми се струва, че би нарушило разпоредбите на Общия регламент за личните данни, както и на Закона за защита на личните данни, тъй като съгласно чл. 4, т. 1 от Регламента (GDPR) личните данни са всяка информация, свързана с идентифицирано или идентифицируемо физическо лице, като сред примерните фактори за идентифициране изрично са посочени физическата и физиологичната идентичност, а пък лицето на човека /включително и на снимката на лицето/ попада точно в тази хипотеза. Освен това, следва да се има предвид, че съдиите разглеждат наказателни, семейни и търговски спорове с голям обществен или имуществен интерес и публикуването на снимка би могло улесни евентуални опити за разпознаване, следене и натиск извън съдебната зала. Ето защо, публикуването на снимки на съдиите следва да става със съгласието на всеки съдия.

***23. Ще подкрепите ли всеки съд да публикува видима връзка към отводите си в Електронния публичен регистър на отводите, задължително да подава актовете, а Съдийската колегия да проверява пълнотата и срочността на вписванията в него?***

Да, бих подкрепил обсъждане на такава идея.

***24. Ще подкрепите ли задължение всеки съд да публикува състава, мандата и контакт за сигнали до комисията по професионална етика, а комисиите да публикуват становищата си в обезличен вид и годишна справка за броя на преписките, резултата и срока на проверката?***

Да, бих подкрепил обсъждане на такава идея.

## ВЪПРОС ЛИЧНО КЪМ МЕН (№ 35)

***35. Противопоставяте се на нови ограничения на командироването (с. 16). Колко съдии са командировани в съдилищата от Пернишкия съдебен район през Вашия мандат, за какъв максимален срок и ще публикувате ли мотивите на всяка заповед? Подкрепяте увеличаване на държавните такси (с. 27) и намаляване на „силно изразения формализъм" на НПК (с. 29). Кои такси и кои процесуални гаранции на защитата имате предвид? Посочвате, че Ваша идея е включена в Програмата на правителството 2026 до 2030 г. (с. 9). Как ще разграничите подкрепата за реформите на правителството от независимостта си като член на ВСС?***

Отговор на първата част от въпроса: Държа да уточня позицията си по отношение на командироването, тъй като тя е представена в известна степен непълно. Не се противопоставям на ограничаването на командироването, тъкмо напротив – приемам това като легитимна цел. В концепцията си изрично съм отбелязал, че командироването следва да бъде временна мярка само по изключение, че създава рискове за влияние и напрежение и че приемам изцяло основателността на критиките в доклада на Европейската комисия за върховенството на правото за 2026 г. за България. Противопоставям се единствено на въвеждането на нови законодателни ограничения относно командироването преди да бъде отстранена причината за продължителните командирования, която всъщност е бавното провеждане на конкурсите. Последователността трябва да бъде следната: първо постигане на целта реално провеждане на конкурси, които приключват в рамките на една календарна година, и едва след това въвеждане на по-строги законови ограничения за командироването. Въвеждането на ограничения за командироването преди ускоряването на конкурсите би могло да доведе до значително затрудняване на работата на органите на съдебната власт, а оттам и до нарушаване на принципите за качествено правосъдие, осъществявано в разумни срокове. Същевременно и при действащия закон ВСС може да въведе публични критерии за командироването, издаването на мотивирани заповеди и ежегоден публичен отчет за командировките, което бих подкрепил.

От 2018 г. до момента в Окръжен съд – Перник са били командировани 21 съдии от различни съдилища – Районен съд – Перник, Районен съд – Брезник, Районен съд – Радомир, Софийския районен съд, Районен съд – Костинброд, Районен съд - Дупница, Окръжен съд – Варна. Командировките са били за различни срокове и на различни правни основания. Към настоящия момент командировани в Окръжен съд – Перник са петима съдии - трима от Районен съд – Перник, един от Районен съд – Пловдив и един от Районен съд – Ихтиман.

От 2018 г. до момента от Окръжен съд – Перник са били командировани 9 съдии от съда в други съдилища за различни периоди и на различни правни основания. От тях

четирима съдии са били командировани за различни периоди в Софийския апелативен съд, един е бил командирован във Върховния касационен съд, а четирима младши съдии са били командировани в Районен съд – Перник.

Обичайна практика в Пернишкия съдебен регион е младшите съдии след изтичането на първата година от двугодишния им мандат да бъдат командировани в районен съд от съдебния регион с оглед подпомагане дейността на съда и своевременното им запознаване с работата на съответния районен съд.

По отношение на оповестяването на мотивите на заповедите – като кандидат за член на Висшия съдебен съвет бих подкрепил идеята освен данните които към момента се публикуват в публичния регистър, който се води от ВСС за всички командировани магистрати в страната (номер на заповед, основание, период и т.н.), да се публикуват и мотивите на съответните заповеди със заличени лични данни, ако такива се съдържат в тях.

Нямам нищо против да оповестя всички заповеди, издадени от мен при съгласието на командированото лице, а по отношение на тези, издадени от други лица, смятам, че това следва да стане след тяхното изрично съгласие, както и на съгласието на командированите лица.

По втората част на въпроса. Не предлагам увеличаване на таксите, които плаща обикновеният гражданин за достъп до съд. В концепцията си съм отбелязал необходимостта от актуализиране на размерите на държавните такси при постигане на разумен баланс между необходимостта от увеличаването им и запазването на достъпа до правосъдие. Имам предвид преди всичко фиксираните такси по Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, които в значителната си част не са актуализирани от години и не съответстват на действителната стойност на съответните процесуални действия, както и таксите в производствата с висок материален интерес и в търговските спорове между професионални участници. Режимът на освобождаване от такси по чл. 83 от ГПК трябва да бъде запазен, а при необходимост и разширен за социално уязвимите лица.

Що се отнася до „силно изразения формализъм" на НПК, нямам предвид нито една от процесуалните гаранции на защита. Правото на защитник, правото на достъп до материалите по делото, правото на обвиняемия да дава или да откаже да дава обяснения, презумпцията за невиновност и правото на последна дума са важни и следва да останат. Имам предвид формални изисквания, които не служат на защитата, а само удължават процеса, като за изискванията за съдържанието на обвинителния акт, които надхвърлят необходимото за ясното формулиране на обвинението, както и например затрудненията при призоваването и при връчването на книжата, които могат да бъдат преодолени чрез електронното връчване.

По третата част на въпроса. Идеята за периодично обновяване на състава на ВСС по модела на Конституционния съд е изложена в концепцията ми от 2017 г., когато нито настоящото правителство, нито неговата програма съществуваха. Обстоятелството, че

тази идея впоследствие е намерила място в правителствена програма, показва единствено, че тя е приета за разумна, а не че по някакъв начин аз съм зависим от правителството. Разграничението между подкрепата за една реформа и независимостта е ясно. В случай, че бъда избран за член на ВСС ще подкрепям всяка реформа, която укрепва независимостта, прозрачността и ефективността на съдебната власт, независимо кой я предлага, и ще се противопоставям на всяка мярка, която ги накърнява, също независимо от това кой я предлага. Според мен независимостта на члена на ВСС не се изразява нито в противопоставяне на всичко, което се предлага от управляващото мнозинство, нито пък в подкрепа на всичко, което се предлага от него. Тя се изразява в способността да гласуваш според Конституцията, закона и собствената си съвест.

01.11.2026 г.
гр. Перник

С уважение:
/Калин Баталски/

Заб. Отговорите са дадени по номерацията на зададените въпроси, въпреки, че тя е неточна и част от номерата на въпросите се повтарят.

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Гяпкова

Писмени отговори на въпросите на **Сдружение „Демократично сдружение Искам да знам“**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Сдружение „Демократично сдружение Искам да знам“** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

Отговори на двата поставени въпроса.

***1. Могат ли дигиталните технологии и изкуственият интелект да повишат ефективността на правораздаването и по какъв начин?***

Да, могат, и в значителна степен вече го правят. Въвеждането на изцяло електронните заповедни производства от 01.07.2025 г. с централизираното им разпределение между районните съдилища е доказателство, че технологията може да реши проблем, който години наред изглеждаше нерешим. В съдилищата от Пернишкия съдебен район, както съм посочил в концепцията си Районен съд – Брезник и Районен съд – Трън (традиционно слабо натоварени малки съдилища) вече са с по-висока натовареност по брой дела по щат от Районен съд – Перник и Районен съд – Радомир (по-големи и традиционно значително по-натоварени съдилища). Така технологията постигна онова, което реформата на съдебната карта не успя да постигне, а именно – по-справедливо разпределение на работата без закриване на съдилища и без отдалечаване на правосъдието от гражданите.

Изкуственият интелект може да повиши ефективността на правораздаването в няколко направления, в които той подпомага, но не заменя съдията. Той може да обезличава автоматично съдебните актове преди публикуването им, което ще позволи всички актове да бъдат публикувани своевременно. Може да превръща в текст звукозаписа от съдебното заседание и така да ускори изготвянето на протокола. Може да улеснява търсенето в съдебната практика и да подпомага установяването на противоречива практика, която да бъде повод за инициране на тълкувателно дело. Може

да подпомага превода на документи по делата с международен елемент. Може да анализира данните за разпределението на делата и да сигнализира за отклонения, които сочат на заобикаляне на случайния подбор по същия начин, по който изкуственият интелект може да служи за предварителен контрол на обществените поръчки и за ограничаване на корупционните рискове при разходването на публичните средства. И може да осигури обективно и автоматично измерване на натовареността, без допълнителен труд на съдиите и служителите.

Същевременно трябва да бъдат спазени три принципа. Първият е, че решението по делото се взема само от човек. Регламент (ЕС) 2024/1689 относно изкуствения интелект, по-голямата част от който се прилага от 02.08.2026 г., отнася системите, предназначени да подпомагат съдебните органи при проучването и тълкуването на фактите и правото и при прилагането на правото към конкретни факти, към високорисковите системи (т. 8 от Приложение III) и изисква за тях ефективен човешки надзор (чл. 14). Вторият принцип е прозрачността. Страната трябва да знае дали и как е използван инструмент с изкуствен интелект в производството по нейното дело. Третият принцип е технологичният суверенитет. Съдебната власт обработва най-чувствителните данни в държавата и не може да бъде зависима от външни изпълнители за системи, които не контролира, поради което в концепцията си предлагам изграждане на собствен технологичен капацитет в администрацията на ВСС. Към тези принципи смятам, че следва да се прибави и един ограничителен принцип, свързан с достъпа до правосъдие. Задължителното електронно подаване е допустимо за професионалните участници и за институциите, но за гражданите то трябва да остане възможност, а не задължение. Възрастните хора, хората в отдалечените райони и хората без цифрови умения не трябва да остават без достъп до съд, тъй като цифровизацията представлява средство за разширяване на достъпа до правосъдие, а не за неговото ограничаване.

***2. Какви мерки бихте предложили за повишаване на прозрачността и отвореността на Висшия съдебен съвет към гражданите и гражданските организации?***

Основната ми теза, изложена в концепцията е, че публичното излъчване на заседанията и публикуването на протоколите са необходимият минимум, но не са достатъчни. Гражданинът трябва да може да разбере какво предстои да бъде решено, какви документи са налични, какви са алтернативите и защо е взето конкретното решение. Затова предлагам няколко мерки. На първо място, изготвяне на кратка публична докладна бележка към всяка значима точка от дневния ред, в която на разбираем език да се описват фактите, правното основание, както и различните възможни варианти за решение. На второ място, публикуване на материалите за заседанията предварително, когато законът позволява, и на решенията заедно с мотивите им по възможност в кратък срок след заседанието. На трето място, изцяло преработена интернет страница на ВСС с възможност за търсене по дата, тема, кандидат, вид процедура, правно основание и статус на съдебното обжалване. На четвърто място, създаване на нова комуникационна стратегия на съдебната власт, тъй като предходната е с план за действие до 2020 г. На пето място, продължаване и развиване на добрите практики за поддържане на постоянен диалог с

гражданските организации - както с участващите в Гражданския съвет към ВСС , така и с други, които желаят да участват.

Висшият съдебен съвет следва да бъде едновременно устойчив на натиск и отворен към критика. Независимостта определя кой не може да нарежда на Съвета как да реши даден въпрос, а отчетността определя как Съветът обяснява решението си пред гражданите. Отвореността и отчетността в дейността на Висшия съдебен съвет следва да бъдат балансирани по такъв начин, че, от една страна, да не се допускат каквото и да било неправомерни влияния върху вземаните от Съвета решения, а, от друга страна, тези решения да бъдат много добре мотивирани и представени пред обществеността.

01.11.2026 г.

гр. Перник

С уважение:
/Калин Баталски/

До председателя на Комисията по правни въпроси на 52-то Народното събрание

Проф. д-р Янка Тянкова

Писмени отговори на въпросите на **Сдружение „Обществен съвет за правосъдие“**

от съдия Калин Баталски, кандидат за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на Народното събрание

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Предоставям отговорите си на въпросите, отправени от **Сдружение „Обществен съвет за правосъдие“** във връзка с кандидатурата ми за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

**Отговор на въпрос №1:**

Като евентуален член на ВСС не бих имал законодателна инициатива /каквато няма и самият Съвет/, но теоретичното диференциране на престъпленията по субект е необходимо да се прави внимателно, за да не се превърне в инструмент за институционален натиск. Становището ми е, че сегашната уредба в Наказателния кодекс е достатъчна, стига да има ефективно и безпристрастно разследване от компетентните органи.

**Отговор на въпрос №2:**

Мотивите на съдебния акт са част от присъдата и са израз на вътрешното убеждение на съдията /членовете на съдебния състав/ и техният контрол се осъществява по съответния ред, предвиден в процесуалните закони, а не чрез заплаха от наказателно преследване. Но ако все пак се докаже, че магистрат е извършил престъпление във връзка с посочената от Вас ситуация, то няма никаква пречка спрямо него и при сегашната законодателна рамка да бъде образувано и проведено наказателно производство от общ характер.

**Отговор на въпрос №3:**

Командироването на съдии с цел провеждане на обучение в Европейския съд по правата на човека /ЕСПЧ/ е утвърдена международна практика за повишаване на квалификацията и за обогатяване на опита на командированите съдии. Да се дефинира това като форма на корупция

с юридически необосновано, тъй като дейността на тези съдии укрепва, а не липава българските граждани от право на ефективна защита.

**Отговор на въпрос №4:**

Служебните задължения на магистратите са регламентирани в Закона за съдебната власт, както и в съответните процесуални закони — ГПК, НПК, АПК, ДОПК и др. Законът за противодействие на корупцията стъпва именно върху тези норми, като контролира имущественото състояние и конфликтите на интереси при тяхното изпълнение.

**Отговор на въпрос №5:**

Принципът за законност и справедливост, заложен в Етичния кодекс, по дефиниция изисква установяване на обективната истина въз основа на доказателствата по делото. Всяко решение, което съзнателно игнорира фактите и доказателствата по делото би било в пряко нарушение на професионалните стандарти.

**Отговор на въпрос №6:**

Разпоредбата, регламентираща възможността за освобождаване на магистрат заради извършване на за системно неизпълнение или друго тежко нарушение на служебните задължения, както и при извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт гарантира стабилност на правосъдието, но в никакъв случай не създава недосегаемост на магистратите, доколкото формулировките са доста широки и би могло да включат различни състави на дисциплинарни нарушения, които би могло да се окажат основание за освобождаване от длъжност. Както съм посочил и в концепцията си, като член на ВСС бих настоявал за уеднаквяване на дисциплинарната практика, за да има по-голяма яснота и предвидимост по отношение на тежестта на наказанията при всеки доказан случай на дисциплинарно нарушение.

01.11.2026 г.

гр. Перник

С уважение:

/Калин Баталски/